

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΓΕΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΑΙΟΥ
Π.Μ.Σ. ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**

**ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2001/42/ΕΚ**

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΣΑΠΟΓΑ

ΑΘΗΝΑ 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>1. Εισαγωγή</i>	<i>1</i>
<i>2. Η διαδικασία υιοθέτησης της οδηγίας 2001/42/EK</i>	<i>3</i>
<i>3. Παρουσίαση και ανάλυση της οδηγίας 2001/42/EK</i>	<i>5</i>
<i> Στόχοι</i>	<i>8</i>
<i> Πεδίο εφαρμογής</i>	<i>9</i>
<i> Γενικές υποχρεώσεις</i>	<i>17</i>
<i> Η περιβαλλοντική μελέτη</i>	<i>18</i>
<i> Ποιότητα της περιβαλλοντικής μελέτης</i>	<i>23</i>
<i> Διαβουλεύσεις</i>	<i>24</i>
<i> Παρακολούθηση</i>	<i>26</i>
<i> Σχέση με άλλες κοινοτικές νομοθεσίες</i>	<i>27</i>
<i>4. Η ενσωμάτωση της οδηγίας 2001/42/EK στο ελληνικό δίκαιο</i>	<i>29</i>
<i> Παράρτημα Ι. Η οδηγία 2001/42/EK</i>	<i>34</i>
<i> Παράρτημα ΙΙ. Η ΥΑ 107017/2006</i>	<i>41</i>
<i> Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία</i>	<i>49</i>
<i> Ξενόγλωσση βιβλιογραφία</i>	<i>51</i>

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Βλ.	βλέπε
ΔΕΚ	Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΔΠΜΣ	Διεπιστημονικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΜΠ	Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
ΕΠΕ	Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
Επιμ.	Επιμέλεια
ΕΠΜ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
ΕΥΠΕ	Υπηρεσία Περιβάλλοντος
ΗΕ	Ηνωμένα Έθνη
κ.λπ.	και λοιπά
κ.ο.κ.	και ούτω καθ' εξής
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ό.π.	όπως παραπάνω
ΟΠΥ	Ολοκληρωμένη Προστασία των Υδάτων
Πρβλ.	Παράβαλε
σ.	σελίδα
ΣΔΛΑΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΣΠΕ	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

1. Εισαγωγή

Ο θεσμός της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης («SEA: Strategic Environmental Assessment») αποτελεί μια ταχύτατα εξελισσόμενη διαδικασία σε πλανητικό επίπεδο για την περιβαλλοντική εκτίμηση, αξιολόγηση και διαχείριση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Περί τα τέλη της δεκαετίας του '80, όταν προτάθηκε για πρώτη φορά ο όρος της ΣΠΕ υποδήλωνε δράσεις, οι οποίες λάμβαναν χώρα σε ανώτερο ιεραρχικά επίπεδο από εκείνο των σημειακών έργων, όπως τα προγράμματα, τα σχέδια και οι πολιτικές. Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι η στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση αποτελεί ουσιαστικά διαδικασία η οποία επεκτείνει την έννοια και τις αρχές μιας ΕΠΕ, και οι οποίες συνήθως εφαρμόζονται σε πολιτικές που έχουν χωροταξικές επιπτώσεις, σχέδια, προγράμματα και ομάδες έργων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι πολιτικές διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: α) Τις μη χωροταξικές πολιτικές που έχουν χωρικές επιπτώσεις, σημαντικότερες εκ των οποίων είναι η πολιτική δημοσίων επενδύσεων, η πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης, η πολιτική περιβάλλοντος και η πολεοδομική πολιτική. β) Τις επιμέρους συνιστώσες της χωροταξικής πολιτικής που είναι η πολιτική οικιστικής ανάπτυξης, η πολιτική οικιστικού δικτύου, η πολιτική χρήσεων γης, καθώς και η πολιτική γης. Κατά συνέπεια, η ΣΠΕ παρέχει πρωτίστως τη δυνατότητα να αποφευχθεί κάθε είδους εκπόνηση και εφαρμογή ακατάλληλων σχεδίων, προγραμμάτων και έργων και βοηθά στην εκ των προτέρων αναγνώριση αυτών.

Το γεγονός ωστόσο ότι μέχρι στιγμής έχουν καταγραφεί ελάχιστες θεσμοθετημένες προσπάθειες εγκαθίδρυσης ενός συστήματος ΣΠΕ σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, έχει ως άμεσο επακόλουθο να είναι δύσκολη η ύπαρξη μιας ομόφωνης απόφασης, αναφορικά με την ταυτότητά της. Αυτό βέβαια εμμέσως, πλην σαφώς, μας πληροφορεί ότι έχει παρουσιασθεί στο παρελθόν μια σειρά μορφών ΣΠΕ υπό διαφορετικό κάθε φορά νομοθετικό καθεστώς (συνήθως επίσημοι και άτυποι κανονισμοί), πλαίσιο εφαρμογής (ποικίλα ΠΣΠ και τομείς εφαρμογής) και με διαφορετική μεθοδολογία (κριτήρια και μεθοδολογίες εκτίμησης, στάδια διαδικασίας), φορείς έναρξης, εκπόνησης, συμμετοχής και ελέγχου της όλης διαδικασίας,

αλλά και ορισμού της σχετικής ορολογίας ανάλογα με το κάθε φορά πολιτιστικό και επαγγελματικό υπόβαθρο της χώρας¹.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο εκτιμώνται οι επιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον μέσω της οδηγίας 2001/42/EK². Προκειμένου να διευκρινιστούν οι επιλογές και οι απόψεις που ερμηνεύουν την απόφαση για την ψήφιση της οδηγίας, παρουσιάζεται η πορεία των διαβουλεύσεων στην ΕΕ που οδήγησε στην υιοθέτησή της (Κεφάλαιο 2). Το κύριο όμως τμήμα της εργασίας αποτελεί η ανάλυση του κειμένου της οδηγίας, που αποσκοπεί στο να διασαφηνιστούν οι όροι, οι σκοποί και τα μέσα που προτείνονται για την εκτίμηση των επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον (Κεφάλαιο 3). Τέλος, παρουσιάζεται η ΥΑ 107017/1225B/2006, με την οποία ενσωματώθηκε η οδηγία στο ελληνικό δίκαιο (Κεφάλαιο 4).

¹ Δ. Τάτσης, Κείμενο για τη Στρατηγική Επριβαλλοντική Εκτίμηση, Νόμος και Φύση, 2006.

² Για λόγους συντομίας, στη συνέχεια του κειμένου η αναφορά σε «οδηγία» χωρίς περαιτέρω προσδιορισμό, παραπέμπει στην οδηγία 2001/42/EK.

2. Η διαδικασία υιοθέτησης της οδηγίας 2001/42/ΕΚ

Το 4^ο Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα Δράσης, που είχε ως χρονολογία έναρξης το έτος 1987, δέσμευε την Κοινότητα να επεκτείνει τον θεσμό της Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στο επίπεδο των πολιτικών, των σχεδίων και των προγραμμάτων. Η δέσμευση αυτή ήταν το αποτέλεσμα συνομιλιών που προηγήθηκαν της έγκρισης της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ για την Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τις συνομιλίες, μελλοντικός στόχος της ΕΕ, ήταν η επέκταση του θεσμού της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, προκειμένου τα περιβαλλοντικά ζητήματα να αντιμετωπίζονται όχι μόνο στο επίπεδο των μεμονωμένων έργων αλλά και στο επίπεδο ευρύτερων αναπτυξιακών δράσεων. Η νέα αυτή προσέγγιση όσο αφορά στον τρόπο διαμόρφωσης και άσκησης της περιβαλλοντικής πολιτικής συναντάται και στη γνωστή έκθεση της Παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, που εκδόθηκε το 1987³.

Στις αρχές του 1991, η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τη βοήθεια μιας ομάδας ειδικών αντιπροσώπων από τα κράτη-μέλη της ΕΕ, εξέδωσε για πρώτη φορά πρόταση σχετικά με την δημιουργία νομοθετικού πλαισίου ΣΠΕ, δηλαδή, εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων στρατηγικού χαρακτήρα. Η πρόταση της ΣΠΕ συζητήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη Σύνοδο του Εδιμβούργου, αλλά τελικά δεν υιοθετήθηκε εξαιτίας της στάσης που κράτησαν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και η Γαλλία. Την ίδια χρονολογία, στο πλαίσιο προετοιμασίας του Πέμπτου Περιβαλλοντικού Προγράμματος Δράσης αναγνωρίστηκε η ανάγκη εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων όλων των πολιτικών, σχεδίων και προγραμμάτων.

Το 1993, στην αναφορά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την παρέλευση πενταετίας από την εφαρμογή από τα κράτη μέλη της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, επιβεβαιωνόταν ότι οι πιο πολλές από τις αποφάσεις που προκαλούν δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις, λαμβάνονταν σε υψηλότερα επίπεδα λήψης αποφάσεων από εκείνα της έγκρισης έργων και δραστηριοτήτων. Φάνηκε, δηλαδή, ότι η υλοποίηση της πρότασης που είχε κάνει η Επιτροπή

³ *World Commission on Environment and Development, Our Common Future – «The Brundtland Report», Oxford University Press, Oxford, 1987.*

το 1991 για τη θεσμοθέτηση της ΣΠΕ, μπορούσε να συνεισφέρει πολλά στην προσπάθεια για την περιβαλλοντική προστασία, καθώς επιχειρούσε να ενσωματώσει στο ευρωπαϊκό δίκαιο τη λογική της αποτροπής των δυσμενών περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο επίπεδο του πολιτικού προγραμματισμού.

Με αφορμή τα παραπάνω, το 1995 η Επιτροπή ξεκίνησε νέα προσπάθεια προς την κατεύθυνση θεσμοθέτησης της ΣΠΕ και στις 4 Δεκεμβρίου του 1996 κατάφερε να υιοθετήσει σχετική πρόταση. Η Επιτροπή θέλοντας να δώσει έμφαση στη διασύνδεση μεταξύ της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ και στην πρόταση για τη ΣΠΕ, τόνισε, ότι η τελευταία αποτελεί προέκταση του θεσμού της Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων και δραστηριοτήτων και όχι αντικατάσταση του. Μετά από συνομιλίες που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΟΚΕ), το έτος 1997, προέκυψε το συμπέρασμα ότι η οδηγία θα ωφελούσε και τους οικονομικούς παράγοντες που ήταν άμεσα ενδιαφερόμενοι για τις οικονομικές συνέπειες της εφαρμογής της. Αφού πραγματοποιήθηκαν κάποιες τροποποιήσεις στην πρόταση της ΣΠΕ, η τελευταία τέθηκε ως θέμα στις συνομιλίες τις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 1998, στο Ελσίνκι, όπου παρά την, αρχικά, θετική αποδοχή της, το 1996 παρατηρήθηκαν και πάλι εσωτερικές αντιδράσεις στους κόλπους της Επιτροπής. Από το 1996 μέχρι το 1998 η πρόταση της ΣΠΕ δεν αποτέλεσε θέμα της ημερήσιας διάταξης της Επιτροπής.

Τον Οκτώβριο του 1998, υπό την Αυστριακή προεδρία, η πρόταση της ΣΠΕ δόθηκε για πρώτη φορά στο Συμβούλιο των Υπουργών. Ένα χρόνο αργότερα, μετά από συνομιλίες, οι Υπουργοί Περιβάλλοντος των 15 χωρών μελών συμφώνησαν τελικά σε ένα κοινό κείμενο για την οδηγία της ΣΠΕ. Στις 30 Μαρτίου του 2000, το Συμβούλιο των Υπουργών υιοθέτησε την οδηγία με Κοινή Απόφαση (έγκριση με ομοφωνία). Ακολούθως η πρόταση δόθηκε για έγκριση στο Κοινοβούλιο. Η ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με βάση τα δικαιώματα που απορρέουν από τη διαδικασία της συν-απόφασης, ζήτησε τροποποίηση της πρότασης. Τελικά, μετά από πολλές διαφωνίες μεταξύ του Συμβουλίου των Υπουργών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η πρόταση για τη ΣΠΕ υιοθετήθηκε από τα μέλη κράτη στις 21 Ιουλίου του 2001 και αποτελεί πλέον την Οδηγία 2001/42/ΕΚ για τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων.

3. Παρουσίαση και ανάλυση της οδηγίας 2001/42/EK

Η οδηγία 2001/42/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ψηφίστηκε την 27^η Ιουνίου 2001 και δημοσιεύτηκε στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων την 21^η Ιουλίου 2001⁴. Η οδηγία διαθέτει 15 άρθρα και 2 παραρτήματα, ενώ το κείμενό της εκτείνεται σε συνολικά 8 σελίδες. Τα κράτη μέλη οφείλουν να συμμορφωθούν με την οδηγία σε περίοδο τριών ετών από την έναρξη της ισχύος της, δηλαδή μέχρι την 21η Ιουλίου 2004.

Η οδηγία 2001/42/EK ονομάζεται συχνά και οδηγία για τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) ή απλά οδηγία ΣΠΕ⁵ αν και η λέξη «στρατηγική» δε χρησιμοποιείται σε κάποιο σημείο του τίτλου ή του κειμένου της οδηγίας. Ο χαρακτηρισμός της οδηγίας με τη χρήση του επιθέτου «στρατηγική»⁶ ικανοποιεί εννοιολογική και χρηστική σκοπιμότητα. Θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως ερμηνεία του πνεύματος της οδηγίας, η οποία αποσκοπεί στην εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων από έργα που δεν έχουν ακόμα εκπονηθεί, ούτε έχουν επακριβώς προσδιοριστεί, αλλά οι περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις εκτιμώνται στο στάδιο του σχεδιασμού τους, άρα αποτελούν μία από τις παραμέτρους που τα προσδιορίζουν. Κατά αυτό τον τρόπο οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αντιμετωπίζονται στρατηγικά και όχι εκ των υστέρων και η περιβαλλοντική διάσταση ενσωματώνεται στην άσκηση πολιτικών που δεν είναι περιβαλλοντικές αλλά προκαλούν περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Κατά συνέπεια, ο επιθετικός προσδιορισμός για το στρατηγικό χαρακτήρα της οδηγίας, είναι χρήσιμος προκειμένου η οδηγία ΣΠΕ να διακρίνεται από άλλες οδηγίες που αναφέρονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, όπως η οδηγία 85/337/ΕΟΚ («οδηγία ΕΠΕ»⁷⁸) και η

⁴ ΕΕ αριθ. L 197 της 21.7.2001, σ. 30.

⁵ Πρβλ. πρόλογο της C. Day και την Εισαγωγή στο *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας 2001/42 σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, και τον τίτλο της ημερίδας στο Γ. Παπαδημητρίου, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση: προκλήσεις και ευκαιρίες για το νομοθέτη και τη διοίκηση.

⁶ Γ. Μπαμπινιώτης, Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, σ. 1683. Ως «στρατηγική» ορίζεται το σύνολο των σχεδιασμένων χειρισμών για την επίτευξη συγκεκριμένων συγκεκριμένου στόχου. Ο όρος αντιπαραβάλλεται με τον όρο «τακτική», ο οποίος αναφέρεται σε συγκεκριμένες εφαρμογές της στρατηγικής, τα επιμέρους σχέδια, στάδια, κινήσεις κ.λπ., που επιτελούνται μέσα στο γενικό πλαίσιο της στρατηγικής.

⁷ ό.π. στο *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας 2001/42..., σ. 2

⁸ ΕΕ αριθ. L 175 της 5.7.1985, σ. 40

τροποποίησή της οδηγία 97/11/ΕΚ⁹. Η ΣΠΕ διαφέρει από την ΕΠΕ κατά το ότι η ΕΠΕ στοχεύουν στην επιβολή περιβαλλοντικών όρων σε ήδη ειλημμένες αποφάσεις, αντίστοιχα με τις «end of pipe» ρυθμίσεις στην παραγωγική διαδικασία, όπως για παράδειγμα όταν για να μειωθούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον λόγω της εκπομπής ρύπων από μια παραγωγική διαδικασία τοποθετούνται φίλτρα στις καμινάδες, ενώ η ΣΠΕ ρυθμίζει την ίδια την παραγωγική διαδικασία, προσπαθώντας να μειώσει την εκπομπή ρύπων στην πηγή τους, κατ' αναλογία με το προηγούμενο παράδειγμα, προωθώντας τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μειώνοντας τη χρήση ορυκτών καυσίμων¹⁰.

Κατά το τέλος της δεκαετίας του 1980, όταν προτάθηκε ο όρος της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ: SEA: Strategic Environmental Assessment), υποδήλωνε δράσεις οι οποίες λαμβάνουν μέρος σε ανώτερο ιεραρχικά επίπεδο από αυτό των σημειακών έργων όπως προγράμματα, σχέδια και πολιτικές. Καθώς δεν έχουν καταγραφεί παρά ελάχιστες θεσμοθετημένες προσπάθειες εγκαθίδρυσης ενός συστήματος ΣΠΕ διεθνώς, είναι δύσκολη η συμφωνία σχετικά με την ταυτότητά της. Ένας ευρέως αποδεκτός και περιεκτικός ορισμός της διαδικασίας ΣΠΕ αναφέρει ότι η ΣΠΕ αφορά στην «*τυποποιημένη, συστηματική και περιεκτική διαδικασία αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων προγραμμάτων, σχεδίων και πολιτικών, την κατάθεση μιας γραπτής έκθεσης που να αναφέρεται στα αποτελέσματα της αξιολόγησης και στα συμπεράσματα από την συμμετοχή του κοινού καθώς και της χρήσης των παραπάνω δράσεων στην διαμόρφωση της τελικής απόφασης για έγκριση*»¹¹. Ένας άλλος ορισμός, οποίος περιγράφει περισσότερο τη διαδικασία, αναφέρει ότι ΣΠΕ αποτελεί «*συστηματική, υποστηρικτική για τις αποφάσεις διαδικασία με την οποία εκτιμούνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις προτεινόμενων αναπτυξιακών διαδικασιών, όπως είναι οι πολιτικές, τα σχέδια και τα προγράμματα, και η οποία ξεκινάει όσο το δυνατόν πιο νωρίς περιλαμβάνοντας, απαραιτήτως, την συμμετοχή του κοινού και την εκπόνηση γραπτής περιβαλλοντικής έκθεσης*»¹².

⁹ ΕΕ αριθ. L 73 της 14.3.1997, σ. 5

¹⁰ Μ. Μοδινός, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση και βιώσιμη ανάπτυξη, στο: Παπαδημητρίου Γ. (Επιμ.), Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση: προκλήσεις και ευκαιρίες για το νομοθέτη και τη διοίκηση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2005, σ. 55.

¹¹ Therivel et al, 1992, σ. 300 στο Ε. Ζαγοριαννάκος, Παρουσίαση της ΣΠΕ και διεθνής εμπειρία, Εισήγηση στην Ημερίδα: Εφαρμογή της Οδηγίας 01/42/ΕΚ για τις Στρατηγικές Περιβαλλοντικές Εκτιμήσεις (ΣΠΕ) στην Ελλάδα, Τομέας Υδατικών Πόρων, Υδραυλικών και Θαλάσσιων Έργων (Υ.Π.Υ.Θ.Ε.) της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, 2004.

¹² Ν. Κατσός, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων – Ένα εργαλείο για την ενσωμάτωση του περιβάλλοντος στις διαδικασίες λήψης στρατηγικών αποφάσεων, Μεταπτυχιακή εργασία για το ΔΠΜΣ «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» του ΕΜΠ, 2003.

Στα παρακάτω κεφάλαια αναλύεται το κείμενο της οδηγίας. Εκτός από το κείμενο της οδηγίας, για την ανάλυση χρησιμοποιήθηκε ως κύριο υποστηρικτικό εργαλείο η επίσημη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την οδηγία, η οποία συμπυκνώνεται σε κείμενο που εκδόθηκε το 2003 με σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη να κατανοήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία το οποίο όμως δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα¹³.

¹³ ό.π. στο *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας, σ. 2

Στόχοι

Ο σκοπός της οδηγίας περιλαμβάνεται στο Άρθρο 1¹⁴ και περιλαμβάνει δύο στόχους:

A. Την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

B. Την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών θεωρήσεων στην προετοιμασία και υιοθέτηση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι στόχοι αυτοί συνδέουν την οδηγία με τους γενικούς στόχους της πολιτικής της Κοινότητας για το περιβάλλον, όπως αυτοί θεσπίζονται στη συνθήκη ΕΚ¹⁵. Οι αρχές αυτές αναφέρονται ρητά και στο σκεπτικό της οδηγίας. Συγκεκριμένα, γίνεται επίκληση της αρχής της προφύλαξης¹⁶ και αναφορά στην ανάγκη εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την εκπόνηση και πριν από την έγκριση των σχεδίων και των προγραμμάτων που τις προκαλούν¹⁷. Ωστόσο η οδηγία χαρακτηρίζεται ως διαδικαστικής φύσεως¹⁸ και περιορίζεται στο να θέσει τις γενικές αρχές του συστήματος με το οποίο θα πρέπει να ενταχθεί η ΣΠΕ στις πολιτικές και στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων και ότι επαφίεται στα κράτη μέλη να προσδιορίσουν τις λεπτομέρειες βάσει της αρχής της επικουρικότητας¹⁹.

¹⁴ βλ. Παράρτημα Ι.

¹⁵ Άρθρο 174 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

¹⁶ σημείο (1) της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, σ. 30

¹⁷ σημείο (4) της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, σ. 30

¹⁸ σημείο (9) της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, σ. 31

¹⁹ σημείο (8) της οδηγίας 2001/42/ΕΚ, σ. 31

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις που ορίζουν το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας περιλαμβάνονται σε τρία άρθρα. Το άρθρο 2 εκθέτει ορισμένα χαρακτηριστικά τα οποία πρέπει να έχουν τα σχέδια και τα προγράμματα για να έχει εφαρμογή σε αυτά η οδηγία. Το άρθρο 3 εκθέτει κανόνες για τον προσδιορισμό του ποια σχέδια και προγράμματα είναι πιθανόν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον περιβάλλον και πρέπει, κατά συνέπεια, να υποβάλλονται σε περιβαλλοντική εκτίμηση. Το άρθρο 13 παράγραφος 3 ορίζει το προσωρινό πεδίο εφαρμογής. Επίσης, στο παράρτημα II παρατίθενται κριτήρια με τα οποία σχέδια και προγράμματα εμπίπτουν στην οδηγία.

Ένα πρώτο ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντηθεί, αφορά τους ορισμούς των λέξεων «σχέδιο» και «πρόγραμμα». Το εννοιολογικό περιεχόμενο των λέξεων «σχέδιο» και «πρόγραμμα» είναι δύσκολο να καθοριστεί επακριβώς, καθώς διαφέρει από χώρα σε χώρα. Πρόκειται για δύο λέξεις οι οποίες αν και δεν είναι συνώνυμες, επιδέχονται ένα ευρύ φάσμα ερμηνειών που σε ορισμένα σημεία συμπίπτουν. Για το λόγο αυτό, έχει διατυπωθεί η άποψη ότι οι λέξεις «σχέδιο» και «πρόγραμμα» πρέπει να αντιμετωπίζονται, όσο αφορά στις απαιτήσεις της οδηγίας, με ενιαίο τρόπο, αφού δεν είναι δυνατός αλλά ούτε χρήσιμος ένας σαφής διαχωρισμός. Σύμφωνα με την οδηγία σχέδιο ή πρόγραμμα είναι οτιδήποτε θέτει το πλαίσιο (όρους και κριτήρια) για τη μελλοντική αδειοδότηση έργων ή δραστηριοτήτων²⁰.

Αυτή η δυσκολία ορισμού των εννοιών που χρησιμοποιεί η οδηγία στο πεδίο εφαρμογής της έχει ερμηνευτεί ως εσκεμμένη, αποσκοπώντας στην υιοθέτηση μιας περισσότερο λειτουργικής νομοθεσίας, παρά μιας νομοθεσίας ανοιχτής σε εννοιολογικά ζητήματα. Είναι χαρακτηριστικός ο ταυτολογικός «ορισμός χρήσεως» που δίνεται στο άρθρο 2 της οδηγίας, όπου «ως σχέδια και προγράμματα νοούνται τα σχέδια και προγράμματα...» (!). Με βάση αυτή την προσέγγιση, η οδηγία προβαίνει στον προσδιορισμό εκείνων των σχεδίων και προγραμμάτων για τα οποία είναι υποχρεωτική η περιβαλλοντική εκτίμηση των τυχόν επιπτώσεών τους, αφήνει όμως ένα ευρύ πεδίο διακριτικής ευχέρειας στα κράτη μέλη²¹. Το γεγονός αυτό σημειώνεται και στο κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου αναφέρεται ότι «οι όροι θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως έννοιες που

²⁰ ό.π. Ν. Κατσός, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων..., σ. 22-23

²¹ Μ. Χαϊνταρλής, Νομικές όψεις της οδηγίας 2001/42 για τη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο: Παπαδημητρίου Γ. (Επιμ.), Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση: προκλήσεις και ευκαιρίες για το νομοθέτη και τη διοίκηση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2005, σ. 106-107.

καλύπτουν οποιαδήποτε επίσημη διακηρύξει, η οποία υπερβαίνει τις απλές βλέψεις και προβάλλει μια συγκεκριμένη πορεία μελλοντικής δράσης»²².

Σε άλλες προσεγγίσεις, εντούτοις, χρησιμοποιούνται συγκεκριμένοι ορισμοί των εννοιών, όπως οι ακόλουθοι²³:

- Έργο: ένα προτεινόμενο εκτελέσιμο εγχείρημα, που τυπικά περιλαμβάνει χαρακτηριστικά τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και την κατασκευή μιας εγκατάστασης, μιας κατασκευής ή ενός κτιρίου.
- Σχέδιο: μία σκόπιμη, προνοητική στρατηγική, συχνά με συντονισμένες προτεραιότητες, επιλογές, και μέτρα, η οποία δίνει μορφή και εφαρμόζει την πολιτική.
- Πρόγραμμα: μία συνεπής οργανωμένη ημερήσια διάταξη (agenda) ή έγγραφο με δεσμεύσεις, προτάσεις, όργανα ή/και δραστηριότητες που δίνει μορφή και εφαρμόζει την πολιτική.
- Πολιτική: μία γενική πορεία δράσης ή προτεινόμενη γενική κατεύθυνση που μια κυβέρνηση ακολουθεί ή θα ακολουθήσει και που οδηγεί σε περαιτέρω λήψη αποφάσεων.

Στο κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δίνονται ορισμένα παραδείγματα σχεδίων και προγραμμάτων. Έτσι ως σχέδιο μπορεί να εκλαμβάνεται σχέδιο χρήσης γης, σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, σχέδια για υδάτινους πόρους κ.λπ., εφόσον βέβαια εμπίπτουν στους σκοπούς της οδηγίας, που προσδιορίζονται στη συνέχεια. Αντίστοιχα, ως πρόγραμμα μπορεί να λογίζεται κάτι εντελώς λεπτομερές και συγκεκριμένο, όπως μια σειρά κατασκευαστικών έργων (projects) για την ανάπλαση αστικής περιοχής ή ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα μεταφορών²⁴.

Για τον προσδιορισμό των σχεδίων και των προγραμμάτων που εμπίπτουν στους στόχους της οδηγίας χρησιμοποιείται από την ίδια την οδηγία μία διαδικασία δύο σταδίων, όπου αρχικά, εξετάζεται εάν ένα πρόγραμμα ή σχέδιο εμφανίζει κάποια συγκεκριμένα

²² ό.π. στο *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας, σ. 6

²³ Κ. Κασσιός/Μ. Λάμπρου, Επίπεδα διαφορών της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) και της στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΠΕ), Εισήγηση στην Ημερίδα: Εφαρμογή της Οδηγίας 01/42/ΕΚ για τις Στρατηγικές Περιβαλλοντικές Εκτιμήσεις (ΣΠΕ) στην Ελλάδα, Τομέας Υδατικών Πόρων, Υδραυλικών και Θαλάσσιων Έργων (Υ.Π.Υ.Θ.Ε.) της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, 2004, σ. 3.

²⁴ ό.π. στο *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας, σ. 6-7.

χαρακτηριστικά και ακολούθως, αν αυτά υπάρχουν, ερευνάται το κατά πόσο η υλοποίηση του συνδέεται με την πιθανότητα να προκληθούν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, ώστε να δικαιολογείται η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο πνεύμα της οδηγίας.

Η πρώτη απαίτηση προκειμένου σχέδια και προγράμματα να υπάγονται στην οδηγία είναι να πληρούν τους όρους και των δύο υποπαραγράφων του άρθρου 2 παράγραφος (α). Με άλλα λόγια, πρέπει να

- ✓ «εκπονούνται ή/και να εγκρίνονται από τις αρμόδιες αρχές» και να
- ✓ «απαιτούνται βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων».

Ως «αρχή», βάσει της νομολογίας του ΔΕΚ, μπορεί να οριστεί ως οργανισμός, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής και έκτασης επιρροής των εξουσιών του (εθνικό, περιφερειακό, τοπικό επίπεδο), ο οποίος είναι υπεύθυνος, βάσει πράξεως εκδοθείσας από το κράτος, για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας υπό τον έλεγχο του κράτους και για το σκοπό αυτό διαθέτει ειδικές εξουσίες πέραν από εκείνες που προκύπτουν από τους κανόνες που έχουν εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ ατόμων. Για παράδειγμα, μια ιδιωτικοποιημένη εταιρεία κοινής ωφέλειας μπορεί να έχει αναλάβει καθήκοντα τα οποία σε καθεστώτα μη-ιδιωτικοποίησης αναλαμβάνονται από δημόσιους φορείς. Για τα έργα που αναλαμβάνει σε σχέση με αυτά τα καθήκοντα θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως «αρχή». Κατά συνέπεια, σχέδια ή προγράμματα που καταρτίζονται από ιδιωτικούς οργανισμούς για δικούς τους σκοπούς δεν υπάγονται στην οδηγία²⁵.

Σε δεύτερο στάδιο (άρθρο 3, παράγραφοι 2-4) ελέγχεται το ενδεχόμενο ενός τέτοιου είδους σχεδίου ή προγράμματος να προκαλεί επιπτώσεις στο περιβάλλον τέτοιες που εμπίπτουν στους στόχους της οδηγίας. Για τον έλεγχο αυτό, το υπό εξέταση σχέδιο ή πρόγραμμα εμπίπτει στην οδηγία εφόσον (άρθρο 3, παράγραφος 2α) ανήκει σε έναν από τους 11 τομείς: γεωργίας, δασοπονίας, αλιείας, ενέργειας, βιομηχανίας, μεταφορών, διαχείρισης αποβλήτων, διαχείρισης υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίας, τουρισμού, χωροταξίας ή χρήσης εδάφους **και ταυτόχρονα** θέτει το πλαίσιο για την αδειοδότηση μελλοντικών έργων τα οποία

²⁵ Υπόθεση C-188/89 *Foster και άλλοι κατά British Gas*, στο ό.π. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σ. 9.

εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων ή δραστηριοτήτων²⁶.

Επίσης, σχέδια ή προγράμματα ανεξαρτήτως του τομέα στον οποίο εντάσσονται, δηλαδή και εκτός των 11 τομέων, τα οποία όμως αναμένεται να προκαλέσουν επιπτώσεις σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000, άρα προβλέπεται για αυτά ΕΠΕ σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ, εμπίπτουν σε εκείνα για τα οποία θα πρέπει να εκτελείται ΣΠΕ (άρθρο 3, παράγραφος 2β).

Κατά συνέπεια, όλα τα σχέδια ή προγράμματα των ανωτέρω τομέων, που προβλέπουν έργα για τα οποία πρέπει να γίνει ΕΠΕ, εμπίπτουν στην οδηγία και θα πρέπει πάντοτε να διενεργείται για αυτά ΣΠΕ. Αυτή η ερμηνεία περιλαμβάνεται και στο σημείο 10 του σκεπτικού της οδηγίας.

Παρόλο το σαφές περιεχόμενο της παραγράφου 2 του άρθρου 3, η αμέσως επόμενη παράγραφος 3, δίνει τη δυνατότητα εξαίρεσης έργων και εφόσον χρησιμοποιεί εκφράσεις που επιδέχονται πολλαπλής ερμηνείας, ουσιαστικά αποτελεί ένα από τα καίρια σημεία της οδηγίας, που θα κρίνουν τελικά και την αποτελεσματικότητά της. Πιο συγκεκριμένα, στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι εξαιρούνται σχέδια και προγράμματα από το πεδίο της οδηγίας, όταν αυτά *καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο* και τα κράτη μέλη κρίνουν ότι τότε δεν προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι λέξεις «μικρός» και «τοπικός» είναι προφανές ότι μπορούν να ερμηνευτούν κατά το δοκούν.

Το κατευθυντήριο κείμενο για την οδηγία ερμηνεύει το σχετικό εδάφιο και αναγνωρίζει ότι είναι διαφορετικές οι «μικρές» περιοχές για κράτη με διαφορετική έκταση, κατά συνέπεια θα πρέπει τα κράτη μέλη να το ερμηνεύουν κατά περίπτωση. Επισημαίνεται δε ότι η ερμηνεία «απαιτεί προσεκτική κρίση». Ανάλογα τίθεται το πρόβλημα και για τη λέξη «τοπικός», η οποία χρησιμοποιείται στην οδηγία μαζί με τη λέξη «επίπεδο», παραπέμποντας πιθανά σε διοικητικό επίπεδο, με αποτέλεσμα μεγάλης έκτασης περιοχές που διοικούνται από τοπικές αρχές, να μπορούν να εξαιρεθούν από την οδηγία. Είναι πράγματι εντυπωσιακό ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο κείμενό της για την ερμηνεία της οδηγίας αναγνωρίζει ότι το σημείο αυτό μπορεί να αποτελέσει «ένα σοβαρό παραθυράκι διαφυγής από το πεδίο εφαρμογής»²⁷ (!).

²⁶ Οδηγία 85/337/ΕΟΚ και η αναθεωρημένη μορφή της 97/11/ΕΚ.

²⁷ ό.π. στο *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας, σ. 14.

Το αληθές πνεύμα της οδηγίας, το οποίο όμως δεν εξυπηρετείται από τη διατύπωση της παραγράφου 3 του άρθρου 3, είναι ότι όλα τα σχέδια ή τα προγράμματα που αναμένεται να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις θα πρέπει να εμπίπτουν στην οδηγία και να εκτελείται για αυτά ΣΠΕ (άρθρο 3 παράγραφος 4) και η έκταση της περιοχής στην οποία εντοπίζονται οι επιπτώσεις αποτελεί μόνο ένα από τα κριτήρια της αξιολόγησης του μεγέθους των επιπτώσεων. Αντίθετα, η διατύπωση της παραγράφου 3 του άρθρου 3, μπορεί να οδηγήσει στην ερμηνεία ότι ακόμα και όταν σχέδιο ή πρόγραμμα οδηγεί στην πλήρη καταστροφή μιας μικρής περιοχής σε τοπικό επίπεδο, όπως και αν ορίζεται αυτό, τότε αυτά τα σχέδια και τα προγράμματα δε θα πρέπει να εκπονούνται ενσωματώνοντας την περιβαλλοντική διάσταση, επειδή το κράτος μέλος μπορεί να κρίνει ότι η μικρή έκταση προσδιορίζει μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον..

Αυτή η ανακολουθία είναι πιθανόν να είναι εφικτό να διορθωθεί αξιοποιώντας νομολογία του ΔΕΚ που έχει προκύψει προγενέστερα της υιοθέτησης της οδηγίας. Συγκεκριμένα, στην υπόθεση C-392/96, *Επιτροπή κατά της Ιρλανδίας*, το ΔΕΚ έκρινε ότι το κράτος μέλος υπερέβη της δικαιοδοσίας του δημιουργώντας κατώφλια αποκλειστικά βάσει του μεγέθους των έργων. Παρόλα αυτά, κρίνεται πιθανό αυτή η απόφαση να μην είναι επαρκής για την ανάταξη της προβληματικής παραγράφου 3 του άρθρου 3.

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 3 αναφέρεται ότι επίσης εξαιρούνται από την ΣΠΕ οι *ήσσονες τροποποιήσεις* των σχεδίων και προγραμμάτων που προσδιορίστηκαν στην παράγραφο 2. Αν και πάλι κρίνεται ανέφικτο να υπάρξει σαφής ορισμός της *ήσσονος τροποποίησης*, εντούτοις η παράγραφος είναι χρήσιμη, καθότι δίνει τη δυνατότητα να αποφεύγεται η χρονοβόρα διαδικασία της επανεξέτασης σχεδίων και προγραμμάτων στο πλαίσιο της ΣΠΕ, εξ αρχής, έπειτα από κάποια τροποποίησή τους. Παρόλα αυτά, είναι βέβαιο πως και αυτή η διατύπωση μπορεί να οδηγήσει σε παρέκκλιση από το πνεύμα της οδηγίας, με την εισαγωγή τροποποιήσεων σε σχέδια και προγράμματα έπειτα από την εκπόνηση της ΣΠΕ, τέτοιων που προκαλούν μεν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, αλλά δεν αναγνωρίζονται ως τέτοιες από τα κράτη μέλη.

Μία προσπάθεια ποσοτικοποίησης των κριτηρίων με βάση τα οποία τα κράτη μέλη θα αποφασίζουν για τη σημαντικότητα των επιπτώσεων από σχέδια και προγράμματα ή από τροποποιήσεις τους εισάγεται με το άρθρο 3 παράγραφος 5, το οποίο παραπέμπει σε κριτήρια που παρατίθενται στο παράρτημα II της οδηγίας. Η επίσημη διαδικασία με την οποία θα εξετάζεται εάν ένα σχέδιο ανήκει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (screening mechanism)

πρέπει να καθορίζεται από τη νομοθεσία με την οποία οι χώρες-μέλη ενσωματώνουν τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2001/42/EK στο εθνικό τους δίκαιο. Οι επίσημες διαδικασίες ελέγχου είναι, συνήθως, τριών ειδών. Η εξέταση των σχεδίων κατά περίπτωση, ο καθορισμός συγκεκριμένων τύπων σχεδίων και τέλος, ένας συνδυασμός των δύο προηγούμενων διαδικασιών, δηλαδή, η κατά περίπτωση εξέταση ενός συγκεκριμένου τύπου σχεδίων. Προς διευκόλυνση του νομοθέτη στο παράρτημα II της οδηγίας παρατίθενται κάποια κριτήρια τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να αποφασιστεί, εάν ένα σχέδιο είναι πιθανόν να προκαλέσει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας δεν εμπίπτουν σχέδια ή προγράμματα τα οποία εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς εθνικής άμυνας ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και τα προγράμματα που σχετίζονται με τον προϋπολογισμό ή έχουν δημοσιονομικό περιεχόμενο (άρθρο 3, παράγραφος 8). Παρόλα αυτά, εάν σε ένα περιφερειακό σχέδιο χρήσεων γης προβλέπεται η χωροθέτηση ενός αμυντικού έργου, τότε δεν αποκλείεται η απαίτηση διεξαγωγής ΣΠΕ, αφού τα σχέδια χρήσεων γης όπως αναφέρεται στην οδηγία, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΣΠΕ²⁸.

Η εξαίρεση είναι σαφέστατη και επιδέχεται κριτικής μόνο ως προς την αναγνώριση της επίκλησης της εθνικής άμυνας υπέρ των αρχών της προστασίας του περιβάλλοντος. Στην Ελλάδα δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ΜΚΟ έχουν εναντιωθεί σε αυτή την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων. Είναι πρόσφατη η περίπτωση που διακόπηκε η χρήση προστατευόμενων βραχονησίδων στο Ανατολικό Αιγαίο ως πεδίων βολής, αναγνωρίζοντας με διαφορετική ιεράρχηση της εν λόγω αρχής. Κρίνεται πιθανό η παράγραφος 8 να περιορίσει τη δυνατότητα προστασίας του περιβάλλοντος από παρόμοιες ενέργειες, οι οποίες πιθανόν να μπορούσαν να αποφευχθούν χωρίς κόστος για την εθνική άμυνα²⁹.

Η διαδικασία εφαρμόζεται, επίσης, σε σχέδια ή προγράμματα τα οποία συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ μέσω των διαρθρωτικών ταμείων (όπως αυτά προσδιορίζονται στον κανονισμό 1260/1999/EK). Η έναρξη ισχύος της οδηγίας για τα προγράμματα αυτά, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα, ταυτίζεται με την ημερομηνία έναρξης της νέας προγραμματικής περιόδου (2006-2012). Μέχρι τότε, αναμένεται να έχει καθοριστεί από την Επιτροπή και ο τρόπος σύνδεσης των κανονισμών των προγραμματικών περιόδων με όσα ορίζει η νέα οδηγία 2001/42/EK, αφού σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς η έγκριση

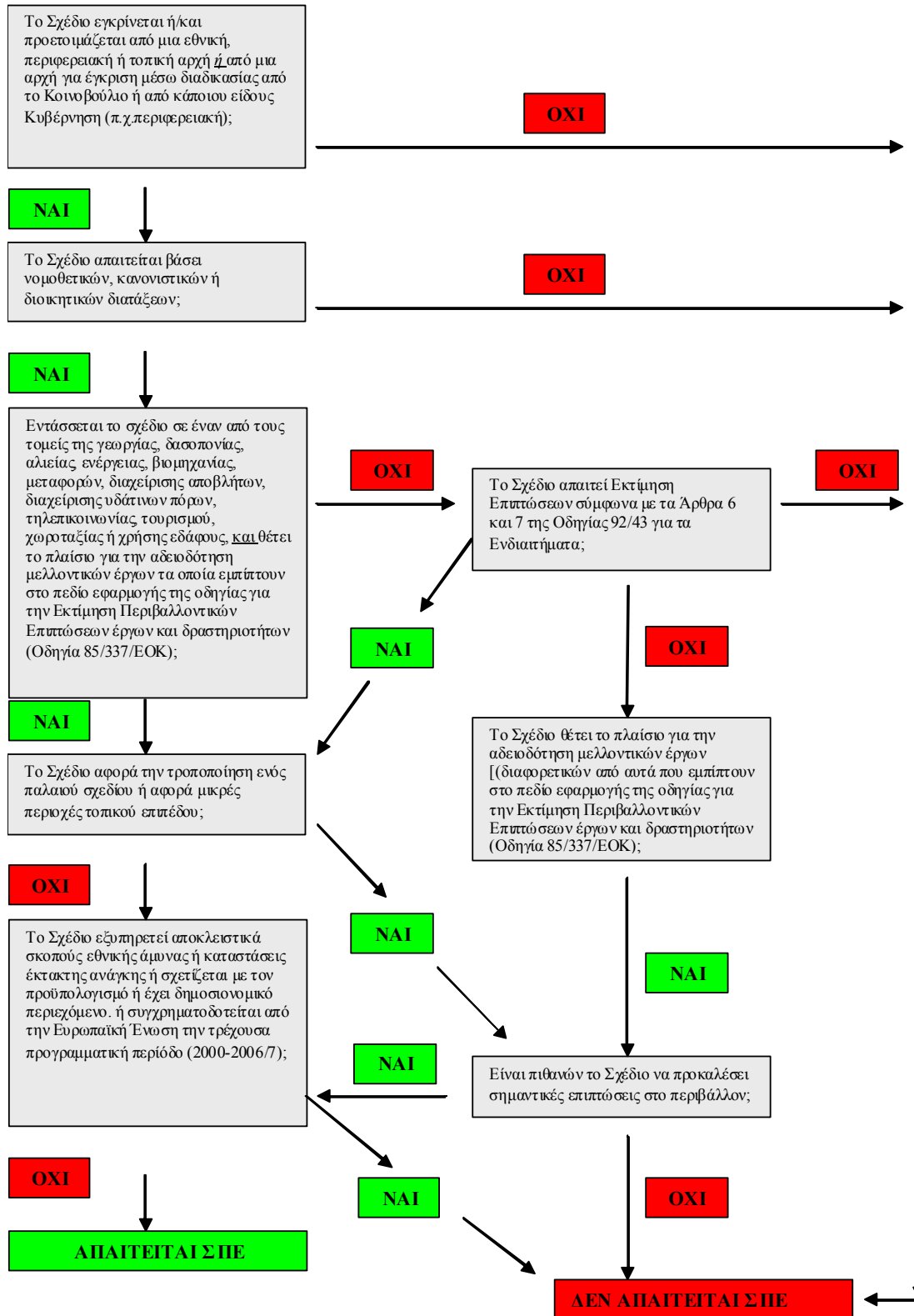
²⁸ ό.π. στο Ν. Κατσός, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων..., σ. 22-23

²⁹ βλ. σχετική περίπτωση στην ιστοσελίδα της ΜΚΟ «Αρχιπέλαγος», στη διεύθυνση www.archipelagos.gr

προγραμμάτων απαιτεί την διεξαγωγή κάποιας μορφής περιβαλλοντική εκτίμηση (άρθρο 3, παράγραφος 9).

Στο Σχήμα (1) της επόμενης σελίδας παριστάνονται με τη μορφή διαγράμματος τα κυριότερα βήματα ελέγχου τα οποία πρέπει να πραγματοποιούνται προκειμένου να αποφασιστεί εάν ένα σχέδιο ή πρόγραμμα ανήκει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2001/42/EK. Η χρήση οποιοδήποτε νομοθετήματος για τον έλεγχο απαίτησης ή μη ΣΠΕ για ένα σχέδιο ή πρόγραμμα, πρέπει να οδηγεί στα ίδια συμπεράσματα με αυτά που προκύπτουν, εάν ακολουθηθεί η πορεία του Σχήματος (1)³⁰.

³⁰ ό.π. στο Ν. Κατσός, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων..., σ. 27

Σχήμα 1. Διάγραμμα ροής για τη λήψη απόφασης ως προς το για ποια σχέδια και προγράμματα απαιτείται ΣΠΕ.

Γενικές υποχρεώσεις

Το παρόν κεφάλαιο αναφέρεται στο άρθρο 4 της οδηγίας, το οποίο θίγει δύο ουσιαστικά ζητήματα στις τρεις παραγράφους του: το χρόνο εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τις διαδικαστικές ρυθμίσεις για τη συμμόρφωση με την οδηγία και την αποφυγή εκτέλεσης διπλής δουλειάς.

Συγκεκριμένα, στην πρώτη παράγραφο αναφέρεται ρητά η απαίτηση η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων να γίνεται στον ίδιο χρόνο με την εκπόνηση του σχεδίου ή του προγράμματος και σίγουρα πριν από την έναρξη ισχύος σχετικής νομοθεσίας που το υλοποιεί. Με τον τρόπο αυτό υπογραμμίζεται η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη λήψη των αποφάσεων, μιας και υπογραμμίζεται ότι θα πρέπει να επηρεάζεται το σχέδιο ή το πρόγραμμα από τις επιπτώσεις που προβλέπεται να προκαλέσει. Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων μπορεί να αποτελέσει ανεξάρτητη διαδικασία ή να ενσωματώνεται στη διαδικασία εκπόνησης του σχεδίου ή του προγράμματος, όπως για παράδειγμα κατά την έγκριση (παράγραφος 2).

Υπάρχουν περιπτώσεις που διαφορετικά σχέδια ή προγράμματα αφορούν την ίδια θεματική αλλά σε διαφορετική γεωγραφική κλίμακα. Για παράδειγμα, ένα γενικό χωροταξικό σχέδιο το οποίο αποτελεί ένα πλαίσιο του τρόπου διάρθρωσης των δραστηριοτήτων σε μια περιοχή³¹, μπορεί να συνυπάρχει με μια σειρά πιο εξειδικευμένων σχεδίων χρήσεων γης τα οποία αφορούν υπό-περιοχές του γενικού σχεδίου³² ή αναφέρονται στον τρόπο χωρικής ανάπτυξης της ίδιας περιοχής αλλά με περισσότερες λεπτομέρειες. Στις περιπτώσεις αυτές, οι οποίες, συνήθως, παρατηρούνται σε σχέδια τα οποία ακολουθούν μια ιεραρχία από το γενικό στο ειδικό, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή προκειμένου να αποφεύγονται επαναλήψεις όσο αφορά στην εκτίμηση των επιπτώσεων. Οι περιβαλλοντικές εκτιμήσεις ενός γενικής φύσεως σχεδίου μπορεί να χρησιμοποιηθούν σε μια μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων ενός κατώτερου σε ιεραρχία σχεδίου, συνήθως, και πιο λεπτομερούς. Παρόλα αυτά, πρέπει να διασφαλίζεται η ενημέρωση των παλαιών στοιχείων και η συμπλήρωση τους με νέα προκειμένου να υπάρχει επάρκεια πληροφορίας για τις ανάγκες της περιβαλλοντικής μελέτης³³.

³¹ (π.χ. στην Ελλάδα, τα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης)

³² (π.χ. στην Ελλάδα, τα Σχέδια Περιοχών Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων)

³³ ό.π. στο Ν. Κατσός, Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων..., σ. 29

Η περιβαλλοντική μελέτη

Όπως έχει αναφερθεί και στην εισαγωγή, η πεμπουσία της οδηγίας 2001/42/ΕΚ είναι ότι εισάγει το θεσμό της ΣΠΕ με τη διεξαγωγή κατάλληλης περιβαλλοντικής μελέτης. Στα προηγούμενα κεφάλαια συζητήθηκε ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, που έχει ιδιαίτερη σημασία, παρόλα αυτά, είναι κυρίαρχα το παρόν κεφάλαιο, η ίδια η μελέτη για την εκτίμηση των επιπτώσεων, που θα προσδιορίζει τελικά και την προστιθέμενη αξία που εισάγεται με την οδηγία στη λήψη των αποφάσεων από τα κράτη μέλη.

Ο ορισμός της περιβαλλοντικής μελέτης που διατίθεται στο άρθρο 2 - σημείο (γ) της οδηγίας παραπέμπει ως προς το περιεχόμενο της μελέτης στο άρθρο 5 και το παράρτημα Ι της οδηγίας και ουσιαστικά συνεισφέρει στη διασαφήνιση του όρου μόνο ως προς το χαρακτήρα της μελέτης, που αναφέρεται ότι είναι «*τμήμα του συνόλου των εγγράφων του σχεδίου ή του προγράμματος*». Η διατύπωση αυτή κρίνεται σημαντική, μιας και καθορίζει ότι η μελέτη αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του σχεδίου ή του προγράμματος.

Τα σχόλια που διατίθενται από το κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν έχουν ουσιαστικό περιεχόμενο και αποτελούν λεπτομέρειες με μόνο διαδικαστικού τύπου σημασία, για παράδειγμα το κατά πόσο η μελέτη θα πρέπει να αποτελεί ξεχωριστό, διακριτό κείμενο ή να ενσωματώνεται διάσπαρτα σε άλλα κείμενα του σχεδίου ή του προγράμματος.

Προκαλεί απορία όμως από πού προκύπτει η ερμηνεία που δίνεται στο κείμενο του άρθρου 2 από το κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ότι δηλαδή η περιβαλλοντική μελέτη μπορεί να είναι εκτίμηση βιωσιμότητας κι όχι εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων³⁴. Αυτή η ερμηνεία δεν περιορίζεται στο κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συναντάται και σε άλλες περιπτώσεις, όπου μάλιστα αναφέρεται ότι η ΣΠΕ διακρίνεται από την ΕΠΕ ως προς το ότι στη ΣΠΕ αμβλύνεται ο «περιβαλλοντοστραφής» χαρακτήρας της ΕΠΕ και η ΣΠΕ μάλλον πλησιάζει σε μελέτη αειφορικής κατεύθυνσης, η οποία πέραν της περιβαλλοντικής διάστασης συνθέτει κοινωνικές, οικονομικές ή και άλλες παραμέτρους³⁵.

Αυτού του τύπου οι ερμηνείες πιθανολογείται ότι προκύπτουν ως προϊόν σύγχυσης της κοινωνικής, οικονομικής, πολιτισμικής ή άλλης σκοπιμότητας που αμιγώς διαθέτουν τα

³⁴ πρβλ. ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 26

³⁵ ό.π. στο *Μ. Χαϊνταρλής*, Νομικές όψεις της οδηγίας 2001/42 ..., σ. 117-118.

σχέδια και τα προγράμματα που εκπονούνται από δημόσιους φορείς, με την ανάγκη εκτίμησης των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων. Η οδηγία ΣΠΕ δε συνεισφέρει απευθείας στην κοινωνική, οικονομική ή άλλη σκοπιμότητα των σχεδίων και των προγραμμάτων, παρά μόνο υπό τη σκοπιά της κοινωνικής, οικονομικής ή άλλης θετικής επίπτωσης που έχει η προστασία των περιβαλλοντικών αξιών που σε διαφορετική περίπτωση θα θίγονταν από τη μη ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στη λήψη των αποφάσεων. Άλλη ερμηνεία της οδηγίας ΣΠΕ θα οδηγούσε σε ακύρωση της σκοπιμότητάς της, μιας και η «επιμόλυνση» της αξιολόγησης της περιβαλλοντικής επάρκειας σχεδίου ή προγράμματος με παραμέτρους που έτσι κι αλλιώς αφορούν το καθαυτό σχέδιο ή πρόγραμμα, με τρόπο ισοβαρή ώστε οι άλλες παράμετροι να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υπερκεραστούν οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις, κρίνεται ότι απέχει από το πνεύμα της οδηγίας, όπως αυτό προσδιορίστηκε σε προηγούμενα κεφάλαια. Η έννοια της βιωσιμότητας και της αειφορίας εξυπηρετείται επειδή εισάγονται περιβαλλοντικά κριτήρια στο σχεδιασμό και τη λήψη των αποφάσεων που μέχρι την υιοθέτηση της οδηγίας δεν είχαν θεσμοθετηθεί και όχι επειδή δήθεν η οδηγία ΣΠΕ θα πρέπει να εισάγει τα κριτήρια της βιωσιμότητας.

Το γεγονός ότι η περιβαλλοντική μελέτη θα πρέπει να είναι αυτό που αναφέρει η λέξη και όχι μελέτη αειφορίας ή βιωσιμότητας, επιβεβαιώνεται και από το άρθρο 5 και το παράρτημα Ι, όπου προσδιορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης. Στις τρεις παραγράφους του άρθρου 5 και σε όλο το παράρτημα Ι χρησιμοποιείται αποκλειστικά ο επιθετικός προσδιορισμός «περιβαλλοντικός», όπου γίνεται αναφορά στις επιπτώσεις που αξιολογούνται στο πλαίσιο της μελέτης.

Συγκεκριμένα, στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 σημειώνεται ότι σκοπός της μελέτης είναι ο εντοπισμός, η περιγραφή και η αξιολόγηση των σημαντικών επιπτώσεων στο περιβάλλον που ενδέχεται να προκληθούν από την εφαρμογή σχεδίων ή προγραμμάτων, όπως και η καταγραφή και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή εναλλακτικών λύσεων του σχεδίου ή του προγράμματος.

Αν και προσδιορίζεται στην οδηγία ο σκοπός, το περιεχόμενο και ο χρόνος υλοποίησης της περιβαλλοντικής μελέτης, δε γίνεται κάποια ρητή αναφορά στο φορέα που θα πρέπει να διενεργεί τη μελέτη. Η απουσία ρητούς αναφοράς θεωρείται θεμιτό να εκληφθεί ως

αναγνώριση πως ο ίδιος φορέας που εκπονεί το υπόλοιπο σχέδιο ή πρόγραμμα θα εκπονεί και την περιβαλλοντική μελέτη³⁶.

Μια τέτοια ερμηνεία κρίνεται ότι συμφωνεί με τη φιλοσοφία της ΣΠΕ και συνάδει και με το πνεύμα της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής διάστασης στη λήψη των αποφάσεων από τη διοίκηση, μιας και η εκπόνηση των μελετών από διαφορετικούς φορείς (όπως για παράδειγμα εάν εκπονούνται το σχέδιο ή το πρόγραμμα από το αρμόδιο υπουργείο και η περιβαλλοντική μελέτη από ανεξάρτητο περιβαλλοντικό δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα) θα δημιουργούσε την εντύπωση της ύπαρξης διακριτών, αντίρροπων συχνά δυνάμεων, εκείνων της ανάπτυξης και εκείνων του περιβάλλοντος, που θα μείωναν την κοινωνική νομιμοποίηση της περιβαλλοντικής διάστασης και θα καθιστούσαν προβληματική την επίτευξη των στόχων της οδηγίας.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο θα μπορούσαν να δημιουργηθούν προβλήματα κατά την υλοποίηση της οδηγίας, είναι η ερμηνεία του όρου «εφαρμογή σχεδίου ή προγράμματος», από την οποία προκύπτουν οι σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις τις οποίες διερευνά η περιβαλλοντική μελέτη της οδηγίας. Εφόσον η εφαρμογή περιορίζεται στην υλοποίηση των έργων που απορρέουν από τα σχέδια ή τα προγράμματα, για τα οποία μάλιστα απαιτείται σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας έτσι κι αλλιώς η διενέργεια ΕΠΕ, τότε η περιβαλλοντική μελέτη της ΣΠΕ υποβιβάζεται στην αξιολόγηση του αθροίσματος των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που θα προκύπτουν από τις επιμέρους ΕΠΕ.

Στο κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θίγεται η ερμηνεία του όρου «εφαρμογή», όμως το σχόλιο περιορίζεται στο εάν η εφαρμογή προϋποθέτει τη διενέργεια έργων ή όχι³⁷.

Αντίθετα, κρίνεται ιδιαίτερα κρίσιμη η λεπτή διαφορά που προκύπτει από την ερμηνεία του όρου «εφαρμογή» στο περιεχόμενο της περιβαλλοντικής μελέτης και κατ' επέκταση της ΣΠΕ, μιας και η σαφής διαφορά μεταξύ ΕΠΕ και ΣΠΕ είναι ότι η ΣΠΕ ανάγεται σε ένα ανώτερο επίπεδο από την ΕΠΕ και σε διαφορετική φάση της διαδικασίας λήψης της απόφασης. Ως εκ τούτου, αφενός δεν είναι εφικτό ή λειτουργικό στο στάδιο κατάρτισης σχεδίων ή προγραμμάτων να εκτιμώνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις με την ακρίβεια και τη λεπτομέρεια που απαιτείται από την ΕΠΕ του κάθε επιμέρους έργου,

³⁶ Σε αυτή την ερμηνεία καταλήγει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρβλ. ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 27

³⁷ πρβλ. ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 27 - 28

αφετέρου, μόνο στο στάδιο της κατάρτισης των σχεδίων ή των προγραμμάτων είναι δυνατό να εκτιμηθούν οι ευρύτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύπτουν από το συνδυασμό των επιμέρους περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, οι οποίες είναι πιθανό να αποτελούν άλλης φύσης και τάξης μεγέθους περιβαλλοντικά προβλήματα, τα οποία δεν μπορούν να προβλεφθούν από την κάθε επιμέρους ΕΠΕ.

Συγκεκριμένα, η ΣΠΕ επιτρέπει τόσο τον προσδιορισμό των αθροιστικών (συνδυαστικών) περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλά κυρίως των νέων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκύπτουν από το συνδυασμό των επιπτώσεων των έργων. Η βαθμιαία, συνεχής, μακράς διάρκειας υποβάθμιση του περιβάλλοντος από μεμονωμένες, μικρές και ασήμαντες επιπτώσεις είναι μια από τις σοβαρότερες περιβαλλοντικές προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν³⁸.

Ένα χαρακτηριστικό τέτοιο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι το περιβαλλοντικό πρόβλημα της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου, που εκτείνεται σε πλανητική κλίμακα και απειλεί συνολικά την εξέλιξη του φαινομένου της ζωής, το οποίο έχει προκύψει από μυριάδες έργα τα οποία είχαν εκπονηθεί και εκπονούνται στο πλαίσιο των ΕΠΕ, που όμως επεξεργάζονται περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε άλλο χρονικό παράθυρο, άλλη χωρική κλίμακα και αναγκαστικά με διαφορετικά κριτήρια, όπως οι άμεσες επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία.

Ένα σημαντικό τμήμα του άρθρου 5 είναι η εισαγωγή της εκτίμησης των επιπτώσεων από εναλλακτικές δυνατότητες των σχεδίων ή των προγραμμάτων. Η οδηγία δεν κάνει διάκριση μεταξύ των απαιτήσεων εκτίμησης για το προκαταρκτικό σχέδιο ή πρόγραμμα και για τις εναλλακτικές δυνατότητες, αποτελώντας μια αναβάθμιση της σημασίας των εναλλακτικών δυνατοτήτων από εκείνες που προβλέπονται στο θεσμό των ΕΠΕ. Οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις του σχεδίου ή προγράμματος και οι εναλλακτικές δυνατότητες προτείνεται από την οδηγία να εντοπίζονται, να περιγράφονται και να αξιολογούνται με παρόμοιο τρόπο. Ως προς την ερμηνεία του όρου «εναλλακτική δυνατότητα» μπορεί να είναι κάποιος διαφορετικός τρόπος εκπλήρωσης του σκοπού ενός σχεδίου ή προγράμματος ή εναλλακτικά σενάρια, όταν το σχέδιο ή το πρόγραμμα αφορά σε μακροχρόνια χρονικά πλαίσια³⁹.

³⁸ ό.π. Κ.Κασσιός/Μ. Λάμπρου, Επίπεδα διαφορών της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) και της στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΠΕ), ..., σ. 5.

³⁹ ό.π. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 28 – 29.

Σημειώνεται ωστόσο ότι δεν είναι πάντοτε εφικτό να προσδιορίζονται εκ των προτέρων όλες οι πιθανές επιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον. Το γεγονός αυτό γίνεται σαφέστερο, όταν για τα έργα, για τα οποία είναι σαφείς ή τουλάχιστον σαφέστερες οι διαδικασίες διενέργειάς τους (τόπος, χρόνος, έκταση, μέθοδος κ.λπ.) είναι αναγκαία η επίκληση της αρχής της προφύλαξης για την προστασία του περιβάλλοντος. Για τα περισσότερα ασαφή σχέδια ή προγράμματα το επίπεδο της αβεβαιότητας είναι μεγαλύτερο και ως εκ τούτου και πάλι η αρχή της προφύλαξης θα πρέπει να διέπει την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Στο Παράρτημα Ι της οδηγίας παρατίθενται χαρακτηριστικές πληροφορίες και απαιτήσεις που θα πρέπει να καλύπτονται από την περιβαλλοντική μελέτη. Τα επιμέρους σημεία του παραρτήματος ερμηνεύονται ως διακριτά κεφάλαια που θα πρέπει να διαθέτει η περιβαλλοντική μελέτη.

Ποιότητα της περιβαλλοντικής μελέτης

Στο άρθρο 12 παράγραφος 2 προσδιορίζεται μια ελάχιστη ποιοτική απαίτηση της οδηγίας ως προς την πληροφορία που θα περιέχει η περιβαλλοντική μελέτη. Σύμφωνα με τα κατευθυντήρια κείμενα της οδηγίας, η περικοπή του άρθρου 12 έχει εισαχθεί προκειμένου να εκλείψουν φαινόμενα ανεπάρκειας που προέκυψαν κατά την εφαρμογή των ΕΠΕ. Βέβαια, η ποιότητα της περιβαλλοντικής μελέτης δεν προσδιορίζεται με τρόπο ποσοτικό και συγκρίσιμο από την οδηγία, γίνεται μόνο επίκληση στην «επαρκή ποιότητα».

Κρίνεται ωστόσο, πως εφόσον συμμορφωθούν τα κράτη μέλη με τους σκοπούς και το πνεύμα της οδηγίας, αυτό αποτελεί το επίπεδο της επαρκούς ποιότητας. Επίσης, δεν προσδιορίζονται πρόσθετα μέτρα διασφάλισης της επαρκούς ποιότητας. Σε κάθε περίπτωση όμως που κράτος μέλος αποφασίζει να εφαρμόσει πρόσθετα μέτρα, αυτά θα πρέπει να κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁴⁰.

⁴⁰ ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 36 - 37.

Διαβουλεύσεις

Η συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων προβλέπεται και από τη σύμβαση του Άαρχους για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά ζητήματα. Σύμφωνα με το άρθρο 2, σημείο (β) της οδηγίας, οι διαβουλεύσεις αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη της απόφασης. Μια συνοπτική τους παρουσίαση παρατίθεται στον Πίνακα (1).

Πίνακας 1. Επισκόπηση των απαιτήσεων της οδηγίας περί πληροφοριών και διαβουλεύσεων⁴¹.

Στάδιο ΣΠΕ	Απαιτήσεις Διαβουλεύσεων	Επιπλέον Απαιτήσεις Διασυνοριακών Διαβουλεύσεων
(1) Προσδιορισμός αναγκαιότητας ή μη διενέργειας ΣΠΕ για ένα συγκεκριμένο σχέδιο ή πρόγραμμα	Διαβουλεύσεις με τις γνωμοδοτούσες αρχές (Αρ.3, Παρ.6) Πληροφόρηση κοινού σχετικά με το αποτέλεσμα (Αρ.3, Παρ.7)	
(2) Απόφαση για το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών της περιβαλλοντικής έκθεσης	Διαβουλεύσεις με τις γνωμοδοτούσες αρχές (Αρ.5, Παρ.4)	
(3) Περιβαλλοντική έκθεση και προετοιμασία σχεδίου ή προγράμματος	Διαβουλεύσεις με τις γνωμοδοτούσες αρχές (Αρ.5, Παρ.4) Διάθεση τους στο κοινό (Αρ.6, Παρ.1). Διαβουλεύσεις με το κοινό (Αρ.6, Παρ.2)	Διαβουλεύσεις με τις γνωμοδοτούσες αρχές και το κοινό χωρών μελών στις οποίες πιθανόν να εμφανιστούν περιβαλλοντικές επιπτώσεις (Αρ.7, Παρ.2)
(4) Πριν από την έγκριση του σχεδίου ή προγράμματος (δηλ, στην φάση ακόμα του σχεδιασμού)	Επανεξέταση του σχεδίου ή προγράμματος με βάση την περιβαλλοντική έκθεση και τις διαβουλεύσεις (Αρ. 8)	Επανεξέταση του σχεδίου ή προγράμματος με τις διασυνοριακές διαβουλεύσεις (Αρ. 8)
(5) Μετά την έγκριση του σχεδίου ή προγράμματος (γνωστοποίηση απόφασης, μέτρα περιβαλλοντικού ελέγχου)	Πληροφόρηση του κοινού και των αρχών σχετικά με το τελικό σχέδιο και την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών εκτιμήσεων και διαβουλεύσεων στη διαδικασία έγκρισης του σχεδίου ή προγράμματος (Αρ.9, Παρ.1)	Πληροφόρηση του όμορου κράτους σχετικά με το τελικό σχέδιο και την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών εκτιμήσεων και διαβουλεύσεων στη διαδικασία έγκρισης του σχεδίου ή προγράμματος (Αρ.9, Παρ.1)

⁴¹ ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 38.

Συγκεκριμένα, οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο (άρθρο 2, σημείο δ), ακόμα και ενώσεις, οργανώσεις ή ομάδες προσώπων χωρίς νομική υπόσταση, μπορούν να εντάσσονται στην έννοια του «κοινού» που συμμετέχει στις διαβουλεύσεις. Στο άρθρο 6 παράγραφος 4 αναφέρεται ότι τα κράτη μέλη ορίζουν το κοινό που πλήττεται ή έχει συμφέρον από τη λήψη της απόφασης και συνεπώς συμμετέχει στη διαδικασία του άρθρου 6 παράγραφος 2. Οι ΜΚΟ διαθέτουν εξ ορισμού συμφέρον και ως εκ τούτου πάντοτε αποτελούν μέρος του εν λόγω κοινού⁴².

⁴² ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 42-43.

Παρακολούθηση

Στο άρθρο 10 της οδηγίας εισάγεται η υποχρέωση των κρατών μελών για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή σχεδίων ή προγραμμάτων. Με τον τρόπο αυτό, επεκτείνεται η ευθύνη από την εκτίμηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής μελέτης στη σύγκρισή τους με εκείνες που πραγματικά καταγράφονται κατά την εφαρμογή των σχεδίων ή των προγραμμάτων.

Στην οδηγία δεν προσδιορίζονται αρχές που θα επιτελούν την παρακολούθηση, τα μέσα που θα χρησιμοποιούνται, το είδος της συλλεγόμενης πληροφορίας, τη συχνότητα συλλογής κ.λπ. σύμφωνα με τα οποία θα πρέπει να διενεργείται η παρακολούθηση. Αναφέρεται όμως σαφώς η σκοπιμότητα της παρακολούθησης, η οποία είναι τα κράτη μέλη να εντοπίσουν εγκαίρως δυσμενείς επιπτώσεις που δεν είχαν προβλεφθεί, ώστε να είναι σε θέση να αναλάβουν κατάλληλη επανορθωτική δράση.

Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενσωματώσουν στη διαδικασία εκπόνησης σχεδίων και προγραμμάτων τη λήψη μέτρων για την παρακολούθηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, αξιοποιώντας μηχανισμούς που προτείνονται σε άλλη ευρωπαϊκή νομοθεσία (για παράδειγμα παρακολούθηση της ποιότητας υδάτων σύμφωνα με τα σχέδια παρακολούθησης που προτείνονται από την οδηγία 2000/60) ή αναπτύσσοντας εξειδικευμένες δράσεις όταν οι επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο άλλων μέτρων παρακολούθησης.

Σχέση με άλλες κοινοτικές νομοθεσίες

Οι αλληλοεπικαλύψεις μεταξύ της οδηγίας ΣΠΕ και άλλης κοινοτικής νομοθεσίας εξετάζονται στο παρόν κεφάλαιο, ακολουθώντας την ερμηνεία που προτείνεται στο κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Καταρχήν, στο άρθρο 11 παράγραφο 1, αναφέρεται ρητά ότι η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διεξάγεται βάσει της παρούσας οδηγίας, δε θίγει τις απαιτήσεις της οδηγίας ΕΠΕ, ούτε και άλλου κοινοτικού δικαίου.

Η σχέση της οδηγία ΣΠΕ με την οδηγία ΕΠΕ δε δημιουργεί ασάφειες, καθότι αφορούν σε διαφορετικής φύσης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ενώ μόνο εφαπτόμενη σχέση μπορεί να προκύψει, όταν απαιτείται η διενέργεια ΕΠΕ για έργα που αποτελούν εφαρμογή σχεδίων και προγραμμάτων για τα οποία έχει διενεργηθεί ΣΠΕ.

Παρόλα αυτά, η σχέση της οδηγίας 2001/42/ΕΚ με την οδηγία 2000/60/ΕΚ για την Ολοκληρωμένη Προστασία των Υδάτων (οδηγία ΟΠΥ), αναφέρθηκε ήδη στο προηγούμενο κεφάλαιο, ως προς την παρακολούθηση των επιπτώσεων κατά την εφαρμογή των σχεδίων ή προγραμμάτων της οδηγίας ΣΠΕ. Παρόλα αυτά μπορεί να υπάρχουν και άλλες αλληλοεπικαλύψεις, όπως η σχέση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) με τη ΣΠΕ. Σύμφωνα με το κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κάθε τέτοια σχέση θα πρέπει να κρίνεται κατά περίπτωση⁴³.

Άλλη κοινοτική οδηγία είναι η 91/676/ΕΟΚ για τη νιτρορρύπανση, η οποία προβλέπει την ανάπτυξη προγραμμάτων δράσης, στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να εκδίδονται μελλοντικές άδειες έργων. Κατά συνέπεια, αυτά τα προγράμματα εμπίπτουν στο αντικείμενο της οδηγίας ΣΠΕ ως «προγράμματα» και ως εκ τούτου θα πρέπει να ασκείται ΣΠΕ για αυτά.

Άλλη κοινοτική οδηγία είναι η 75/442/ΕΟΚ για τα στερεά απόβλητα, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται η ανάπτυξη σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων, μέρος των οποίων αποτελεί η χωροταξία τόπων διάθεσης των αποβλήτων. Κατά συνέπεια αυτά τα σχέδια εμπίπτουν στα «σχέδια» της οδηγίας ΣΠΕ.

⁴³ ό.π. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή*, Εφαρμογή της οδηγίας ..., σ. 54.

Η οδηγία για την ποιότητα του αέρα 96/62/ΕΚ προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν για την εκπόνηση σχεδίων ή προγραμμάτων προς επίτευξη οριακών τιμών των αέριων ρύπων, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα. Στην περίπτωση που βάσει των σχεδίων ή προγραμμάτων αυτών προβλέπεται η έκδοση αδειών, τότε αυτά εμπίπτουν στην οδηγία ΣΠΕ.

Η οδηγία για τους οικοτόπους 92/43/ΕΟΚ, οδηγία που χρησιμοποιείται από την οδηγία ΣΠΕ για την οριοθέτηση του πεδίου εφαρμογής της (βλέπε σχετικό κεφάλαιο). Πέραν αυτής της σχέσης, δεν προκύπτει η αναγκαιότητα διενέργειας ΣΠΕ για κάποια δραστηριότητα που απορρέει από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ.

4. Η ενσωμάτωση της οδηγίας 2001/42/ΕΚ στο ελληνικό δίκαιο

Στις 28 Αυγούστου 2006 αποφασίστηκε και στις 5 Σεπτεμβρίου 2006 εκδόθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, στο φύλλο 1225Β η ΥΑ με αριθμό πρωτοκόλλου 107017 του ΥΠΕΧΩΔΕ και της ΕΥΠΕ⁴⁴ για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001. Το πλήρες κείμενο της ΥΑ παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ της εργασίας.

Δεδομένου ότι η ΥΑ εκδόθηκε μόλις πρόσφατα και ως εκ τούτου δεν καταγράφεται άλλη κριτική προσέγγιση στο κείμενό της, η παρούσα εργασία αποτελεί μία από τις πρώτες αξιολογήσεις της.

Ως γενική παρατήρηση, η ΥΑ ακολουθεί τη δομή και το περιεχόμενο της οδηγίας. Ως δεδομένο αναφέρεται ότι η ΥΑ προέκυψε έπειτα από την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας που προβλεπόταν από την οδηγία για την ενσωμάτωση (21η Ιουλίου 2004, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1) και ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ήδη κινήσει νομική διαδικασία εναντίον της Ελλάδας και άλλων 11 κρατών μελών από το 2005, εξαιτίας της παράλειψης ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο μιας κοινοτικής νομοθετικής πράξης⁴⁵.

Συγκρίνοντας το κείμενο της ΥΑ με εκείνο της οδηγίας, καταγράφονται και αξιολογούνται παρακάτω οι σημαντικότερες από τις προσθήκες/διαφοροποιήσεις σε σχέση με την επίσημη ελληνική μετάφραση της οδηγίας:

- Στην ΥΑ υιοθετείται εξ αρχής η χρήση του χαρακτηρισμού της στρατηγικής θεώρησης, για παράδειγμα στο άρθρο 2, όπου οι ορισμοί αναφέρονται στη «στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση» και στη «στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων» (ΣΜΠΕ).

⁴⁴ Στο εξής αναφέρεται για λόγους συντομίας απλά ως «ΥΑ».

⁴⁵ ΙΡ/05/897 της 11^{ης} Ιουλίου 2005.

- Πέραν των ορισμών που διατίθενται στην οδηγία, στην ΥΠΑ παρατίθενται στο άρθρο 2 και πρόσθετοι ορισμοί για τις έννοιες «ενδιαφερόμενο κοινό», «δημόσια αρχή», «αρχή σχεδιασμού» και «αρμόδια αρχή». Καταρχήν κρίνεται θετικά η εξειδίκευση στο άρθρο 2 όρων που χρησιμοποιούνται σε άλλα τμήματα της οδηγίας και είχε κριθεί χρήσιμο από το κατευθυντήριο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να διασαφηνιστούν, για παράδειγμα οι έννοιες «ενδιαφερόμενο κοινό» και «αρμόδια αρχή». Αν και για την πρώτη από τις δύο έννοιες η ερμηνεία συνάδει με το πνεύμα της οδηγίας, η υιοθέτηση της ερμηνείας ότι «αρμόδια αρχή» για την εκπόνηση της ΣΜΠΕ είναι η υπηρεσία ΕΥΠΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ ή η αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας όταν πρόκειται για Νομαρχιακού επιπέδου και μικρότερης χωρικής κλίμακας έργα που δε θίγουν το δίκτυο NATURA 2000, δηλαδή διαφορετική από την «αρχή σχεδιασμού», η οποία προβαίνει στην εκπόνηση σχεδίου ή προγράμματος, εμπίπτει στον κίνδυνο που είχε διαγνωστεί κατά την ανάλυση της οδηγίας σε προηγούμενο κεφάλαιο⁴⁶.

- Συγκεκριμένα, η εκπόνηση της περιβαλλοντικής προμελέτης από διαφορετικό φορέα από εκείνον που εκπονεί το σχέδιο ή το πρόγραμμα, αν και τυπικά δεν αντιβαίνει τις απαιτήσεις της οδηγίας, μιας και εκείνη δεν προσδιορίζει ποια θα πρέπει να είναι η εν λόγω αρχή, παρόλα αυτά προκαλεί ερωτηματικά το κατά πόσο συνάδει με τη φιλοσοφία της οδηγίας, μιας και με αυτό τον τρόπο η ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης γίνεται «προσθετικά» στην έως σήμερα διαδικασία, με διακριτό τρόπο και σχετικά ανεξάρτητα. Η εκπόνηση της ΣΠΕ από δύο υπηρεσίες, τουλάχιστον, σε κάθε περίπτωση σχεδίου ή προγράμματος, μπορεί να οδηγήσει στη λανθασμένη εντύπωση ότι η ανάπτυξη που υποστηρίζεται από το σχέδιο ή το πρόγραμμα δυσχεραίνεται από τις περιβαλλοντικές ευαισθησίες, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει δυσμενή αποδοχή της περιβαλλοντικής διάστασης όταν θίγονται οικονομικά συμφέροντα, γεγονός που δεν υποστηρίζει την κοινωνική νομιμοποίηση της ΣΠΕ και την αναγκαιότητα η ανάπτυξη να συμβαδίζει με την αειφορία. Επιπρόσθετα, με τον τρόπο αυτό, οι υπηρεσίες που εκπονούν σχέδια και προγράμματα τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον δεν αναμένεται να συμμορφωθούν με την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο βαθμό που αυτό θα αναμένονταν όταν θα ήταν αναγκασμένες οι ίδιες να υιοθετήσουν σχετικές προσεγγίσεις. Επίσης, η εμπλοκή δύο αρχών στην εκπόνηση των ΣΠΕ

⁴⁶ βλ. Κεφάλαιο 2 – Η περιβαλλοντική μελέτη της παρούσας εργασίας για το σχετικό σχόλιο.

αναμένεται να δυσχεράνει την εκπόνηση των σχεδίων και των προγραμμάτων, αυξάνοντας τη γραφειοκρατική επικοινωνία μεταξύ των υπηρεσιών. Παρόλα αυτά, αναγνωρίζεται ότι οι ελληνικές αρχές δε διαθέτουν την απαραίτητη στελέχωση (για παράδειγμα περιβαλλοντολόγοι, βιολόγοι, γεωλόγοι κ.ο.κ. σε κάθε κεντρική ή περιφερειακή ή τοπική δημόσια υπηρεσία που εκπονεί σχέδια ή προγράμματα) προκειμένου να ήταν έτοιμες να ασκήσουν περιβαλλοντική πολιτική στο πλαίσιο εκπόνησης σχεδίων και προγραμμάτων με άλλη σκοπιμότητα και πιθανόν ο τρόπος με τον οποίο επιλέχθηκε να υλοποιηθεί η οδηγία να αποτελεί προϊόν αυτής της ρεαλιστικής διαπίστωσης.

- Στο άρθρο 3 της ΥΑ, που αποτελεί επίσης άρθρο για το πεδίο εφαρμογής της όπως και στην οδηγία, έχει απαλειφθεί η παράγραφος 3 που υπήρχε στην οδηγία, η οποία έχει ήδη σχολιαστεί αρνητικά κατά την παρουσίαση της οδηγίας, αποτελώντας ένα «παράθυρο διαφυγής» από τους στόχους της⁴⁷. Συγκεκριμένα, δεν εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της ΥΑ σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο. Το γεγονός κρίνεται ως ιδιαιτέρως θετικό.

- Στο άρθρο 5 της ΥΑ διευκρινίζεται αρκετά αναλυτικά η διαδικασία εκπόνησης περιβαλλοντικού προελέγχου, βάσει του οποίου θα διερευνηθεί το κατά πόσο σχέδια ή προγράμματα ενδέχεται να προκαλούν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Για το σκοπό αυτό η αρχή σχεδιασμού υποβάλλει αίτημα στην αρμόδια αρχή. Η εν λόγω διαδικασία κρινόταν απαραίτητη από την οδηγία, ωστόσο δεν περιγραφόταν με αναλυτικό τρόπο και ως προς τούτο, η προσθήκη αυτή στην ΥΑ κρίνεται θετικά.

- Παρόλα αυτά, η διαδικασία που προτείνεται για την εκπόνηση περιβαλλοντικού προελέγχου είναι πολύπλοκη και χρονοβόρα, ακολουθώντας την πάγια γραφειοκρατική λειτουργία της ελληνικής διοίκησης, η οποία δεν αναμορφώνεται, ούτε αποκεντρώνεται σύμφωνα με τη φιλοσοφία της οδηγίας. Συγκεκριμένα, έπειτα από τη διαβίβαση του φακέλου σχεδίου ή προγράμματος από την αρχή σχεδιασμού στην ΕΥΠΕ (1^ο βήμα), εκείνη ελέγχει την επάρκεια του φακέλου και στη συνέχεια τον διαβιβάζει εντός 20 ημερών σε κατά περίπτωση δημόσιες αρχές, όπως τέτοιες καταγράφονται να είναι τα Υπουργεία Πολιτισμού,

⁴⁷ Βλ. Κεφάλαιο 2 – Πεδίο εφαρμογής για το σχετικό σχόλιο.

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Ναυτιλίας, κατά περίπτωση, οι Οργανισμοί Αθήνας και Θεσσαλονίκης ή οι αντίστοιχες υπηρεσίες της Περιφέρειας όταν αρμόδια αρχή δεν είναι η ΕΥΠΕ, αλλά υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας (2^ο βήμα). Πέραν αυτού του βήματος, αναγνωρίζεται ότι ούτε αυτές οι δημόσιες αρχές είναι οι τελευταίοι αποδέκτες, μιας και εκείνες μπορούν να απευθύνονται ζητώντας τη γνώμη και άλλων δημόσιων αρχών (3^ο βήμα). Σε διάστημα 40 ημερών οι δημόσιες αρχές μεταφέρουν τη γνώμη τους στην αρμόδια αρχή (4^ο βήμα). Μέσα σε 15 ημέρες από την παρέλευση των 40 ημερών που θα πρέπει οι δημόσιες αρχές να υποβάλλουν τη γνώμη τους, η αρμόδια αρχή αποφασίζει κατά πόσο το υποβληθέν σχέδιο ή πρόγραμμα ενδέχεται να προξενεί σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις (5^ο βήμα) και ενημερώνει την αρχή σχεδιασμού, προκειμένου εκείνη να ενημερώσει το κοινό.

- Το άρθρο 6 περιγράφεται η διαδικασία εκπόνησης της καθαυτό «περιβαλλοντικής μελέτης» της οδηγίας, η οποία ονομάζεται Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) από την ΥΑ, προκειμένου να διακρίνεται και από την περιβαλλοντική προμελέτη και από τις ΜΠΕ που εκπονούνται για έργα στο πλαίσιο των ΕΠΕ. Η ΣΜΠΕ εκπονείται από την αρχή σχεδιασμού.

- Στο άρθρο 7 περιγράφεται η διαδικασία της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης. Παρότι η ΣΜΠΕ εκπονείται από την αρχή σχεδιασμού, η ΣΠΕ εκπονείται από την αρμόδια αρχή, δηλαδή την ΕΥΠΕ ή την υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, με διαδικασία ανάλογη με εκείνη που εκπονείται από τις αρμόδιες αρχές για την περιβαλλοντική προμελέτη. Διατυπώνεται αντίστοιχη κριτική για την επάρκεια της συγκεκριμένης λύσης για την εναρμόνιση με την οδηγία, αναγνωρίζοντας την εμπλοκή πλήθους υπηρεσιών, τη διαδικασία πολλών βημάτων και την αναμενόμενη γραφειοκρατία που θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων της οδηγίας.

- Εκτός από τα δύο παραρτήματα της οδηγίας, τα οποία παρατίθενται στην ΥΑ ως Παραρτήματα ΙΙΙ και ΙV, η ΥΑ διαθέτει δύο επιπλέον Παραρτήματα, το Παράρτημα Ι στο οποίο καταγράφονται σχέδια και προγράμματα για τα οποία απαιτείται εκπόνηση ΣΠΕ και το Παράρτημα ΙΙ στο οποίο καταγράφονται σχέδια και προγράμματα που υποβάλλονται σε διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου. Η εν λόγω προσθήκες κρίνονται ως θετικές, δεδομένου ότι διευκρινίζουν συγκεκριμένες

περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων που προβλέπονται από την ελληνική νομοθεσία.

Παράρτημα Ι. Η οδηγία 2001/42/ΕΚ

L 197/30

EL

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

21.7.2001

ΟΔΗΓΙΑ 2001/42/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Ιουνίου 2001

σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽²⁾,τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁽³⁾,Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽⁴⁾, υπό το πρίσμα του κοινού σχεδίου που εγκρίθηκε από την Επιτροπή Συνδιαλλαγής στις 21 Μαρτίου 2001,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 174 της συνθήκης προβλέπει ότι η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, την προστασία της υγείας του ανθρώπου και τη συνετή και ορθολογική χρησιμοποίηση των φυσικών πόρων και πρέπει να βασίζεται στην αρχή της προφύλαξης. Το άρθρο 6 της συνθήκης προβλέπει ότι οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό των κοινοτικών πολιτικών και δράσεων, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη.
- (2) Το πέμπτο πρόγραμμα δράσης σχετικά με το περιβάλλον: Στόχος η αειφορία-Πρόγραμμα πολιτικής και δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη⁽⁵⁾, το οποίο συμπληρώνεται με την απόφαση αριθ. 2179/98/ΕΚ του Συμβουλίου⁽⁶⁾ περί αναθεώρησής του, επιβεβαιώνει τη σημασία της εκτίμησης των πιθανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων.
- (3) Η σύμβαση για τη βιοποικιλότητα απαιτεί από τα μέρη να εντάξουν, στο βαθμό που είναι δυνατόν και επιβεβλημένο, τη διατήρηση και τη διαρκή αξιοποίηση της βιοποικιλότητας σε σχετικά τομεακά ή διατομεακά σχέδια και προγράμματα.

- (4) Η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι σημαντικό μέσο για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών διαστάσεων στην προετοιμασία και έγκριση ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στα κράτη μέλη, διότι εξασφαλίζει ότι οι ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των σχεδίων και προγραμμάτων λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνησή τους και πριν από την έγκρισή τους.

- (5) Η έγκριση διαδικασιών εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο επίπεδο του σχεδιασμού και του προγραμματισμού θα πρέπει να αποβεί επωφέλης για τις επιχειρήσεις παρέχοντας σαφέστερο πλαίσιο για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους με το να συμπεριληφθούν οι σχετικές περιβαλλοντικές πληροφορίες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η εκτίμηση μιας ευρύτερης δέσμης παραγόντων κατά τη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να συμβάλει σε πιο βιώσιμες και πιο αποτελεσματικές λύσεις.

- (6) Τα διάφορα συστήματα εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων που λειτουργούν στα κράτη μέλη θα πρέπει να περιέχουν κοινές διαδικαστικές απαιτήσεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμβάλλουν σε υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος.

- (7) Η σύμβαση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη σχετικά με την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο, της 25ης Φεβρουαρίου 1991, η οποία εφαρμόζεται τόσο σε κράτη μέλη όσο και σε άλλα κράτη, ενθαρρύνει τα συμβαλλόμενα μέρη να εφαρμόζουν τις αρχές της και στα σχέδια και στα προγράμματα· κατά τη δεύτερη σύνοδο των συμβαλλομένων μερών στη Σόφια, στις 26 και 27 Φεβρουαρίου 2001, αποφασίστηκε να εκπονηθεί ένα νομικώς δεσμευτικό πρωτόκολλο για τη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, το οποίο θα συμπλήρωνε τις υφιστάμενες διατάξεις για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακό πλαίσιο, με στόχο την πιθανή έγκρισή του με την ευκαιρία της 5ης Υπουργικής Διάσκεψης «Περιβάλλον για την Ευρώπη» σε μια έκτακτη σύνοδο των συμβαλλομένων μερών, η οποία έχει προγραμματισθεί για το Μάιο του 2003 στο Κίεβο της Ουκρανίας. Τα συστήματα που λειτουργούν στην Κοινότητα για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή επαρκών διασυνοριακών διαβουλεύσεων σε περίπτωση που η εφαρμογή ενός σχεδίου ή προγράμματος, το οποίο εκπονείται σε ένα κράτος μέλος, ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου κράτους μέλους. Οι πληροφορίες για σχέδια και προγράμματα με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλων κρατών θα πρέπει να διαβιβάζονται, σε αμοιβαία και ισότιμη βάση εντός κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου, μεταξύ κρατών μελών και αυτών των άλλων κρατών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 129 της 25.4.1997, σ. 14 και ΕΕ C 83 της 25.3.1999, σ. 13.

⁽²⁾ ΕΕ C 287 της 22.9.1997, σ. 101.

⁽³⁾ ΕΕ C 64 της 27.2.1998, σ. 63 και ΕΕ C 374 της 23.12.1999, σ. 9.

⁽⁴⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 1998 (ΕΕ C 341 της 9.11.1998, σ. 18) επεμβαυωθείσα στις 16 Σεπτεμβρίου 1999 (ΕΕ C 54 της 25.2.2000, σ. 76)· κοινή θέση του Συμβουλίου της 30ής Μαρτίου 2000 (ΕΕ C 137 της 16.5.2000, σ. 11) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2000 (ΕΕ C 135 της 7.5.2001, σ. 155)· απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 31ης Μαΐου 2001 και απόφαση του Συμβουλίου της 5ης Ιουνίου 2001.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 138 της 17.5.1993, σ. 5.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 275 της 10.10.1998, σ. 1.

- (8) Απαιτείται, επομένως, να αναληφθεί δράση σε κοινοτικό επίπεδο προκειμένου να καθορισθεί ένα στοιχειώδες πλαίσιο εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων το οποίο θα θέτει τις γενικές αρχές του συστήματος εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ενώ οι λεπτομέρειες θα επαφίενται στα κράτη μέλη, ενόψει της αρχής της επικουρικότητας. Η δράση της Κοινότητας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων της συνθήκης.
- (9) Η παρούσα οδηγία είναι διαδικαστικής φύσεως και οι απαιτήσεις της θα πρέπει είτε να ενταχθούν σε υφιστάμενες διαδικασίες στα κράτη μέλη είτε να ενσωματωθούν σε διαδικασίες που θεσπίζονται συγκεκριμένα για το σκοπό αυτό προκειμένου να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις εκτιμήσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη τους, ενδεχομένως, το γεγονός ότι οι εκτιμήσεις θα πραγματοποιούνται σε διάφορα επίπεδα ενός ιεραρχημένου συνόλου σχεδίων και προγραμμάτων.
- (10) Όλα τα σχέδια και προγράμματα που εκπονούνται σε ορισμένους βασικούς τομείς και που καθορίζουν το πλαίσιο μελλοντικών αδειών έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον⁽¹⁾, καθώς και όλα τα σχέδια και προγράμματα για τα οποία απαιτείται εκτίμηση βάσει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας⁽²⁾, ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα πρέπει κατά κανόνα να υποβάλλονται σε συστηματική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Όταν καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο ή επιφέρουν ήσσονες τροποποιήσεις στα προαναφερόμενα σχέδια ή προγράμματα, θα πρέπει να υποβάλλονται σε εκτίμηση μόνον εφόσον τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- (11) Άλλα σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων ενδέχεται να μην έχουν πάντοτε σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα πρέπει να υποβάλλονται σε εκτίμηση μόνον όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν τέτοιες επιπτώσεις.
- (12) Όταν τα κράτη μέλη λαμβάνουν τέτοιες αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τα σχετικά κριτήρια που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία.
- (13) Ορισμένα σχέδια και προγράμματα δεν υπόκεινται στην παρούσα οδηγία λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.
- (14) Όταν απαιτείται εκτίμηση βάσει της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να εκπονείται περιβαλλοντική μελέτη η οποία θα περιέχει κατάλληλες πληροφορίες, όπως ορίζεται από την παρούσα οδηγία, και η οποία θα εντοπίζει, περιγράφει και αξιολογεί τις ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, καθώς και λογικές εναλλακτικές δυνατότητες λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους και την γεωγραφική εμβέλεια του σχεδίου ή του προγράμματος· τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανακοινώνουν στην Επιτροπή τυχόν μέτρα που λαμβάνουν σχετικά με την ποιότητα των περιβαλλοντικών μελετών.
- (15) Προκειμένου να υπάρξει περισσότερη διαφάνεια στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και να εξασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες που παρέχονται για την εκτίμηση είναι αναλυτικές και αξιόπιστες, είναι απαραίτητο να προβλεφθούν διαβουλευσεις με τις αρχές που έχουν οικείες περιβαλλοντικές αρμοδιότητες και το κοινό κατά τη διαδικασία εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων, καθώς και κατάλληλο χρονικό πλαίσιο που θα επιτρέπει εύλογα χρονικά περιθώρια για τις διαβουλευσεις, συμπεριλαμβανομένης της έκφρασης γνώμης.
- (16) Σε περίπτωση που η εφαρμογή ενός σχεδίου ή προγράμματος, το οποίο εκπονείται σε ένα κράτος μέλος, ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλων κρατών μελών, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προβαίνουν σε διαβουλευσεις και ότι ενημερώνονται οι οικείες αρχές και το κοινό και τους δίνεται η δυνατότητα να εκφράσουν τη γνώμη τους.
- (17) Η περιβαλλοντική μελέτη και οι γνώμες που διατυπώνονται από τις οικείες αρχές και το κοινό, καθώς και τα αποτελέσματα ενδεχόμενων διασυννοητικών διαβουλεύσεων, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση του σχεδίου ή προγράμματος και πριν από την έγκρισή του ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας.
- (18) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι, όταν εγκρίνεται ένα σχέδιο ή πρόγραμμα, ενημερώνονται οι οικείες αρχές και το κοινό και τίθενται στη διάθεσή τους τα σχετικά πληροφορικά στοιχεία.
- (19) Όταν η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την παρούσα οδηγία και από άλλες σχετικές διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, όπως η οδηγία 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, για τη διατήρηση των αγρίων πτηνών⁽³⁾, η οδηγία 92/43/ΕΟΚ ή η οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων⁽⁴⁾, προκειμένου να αποφευχθεί η επανάληψη της εκτίμησης, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν συντονισμένες ή κοινές διαδικασίες οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας.
- (20) Η πρώτη έκθεση για την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να συνταχθεί από την Επιτροπή πέντε έτη μετά από την έναρξη ισχύος της και εν συνεχεία ανά επταετία. Προκειμένου να ενσωματωθούν καλύτερα οι απαιτήσεις περιβαλλοντικής προστασίας και λαμβανομένης υπόψη της κτηθείσας πείρας, η πρώτη έκθεση θα πρέπει να συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις τροποποίησης της παρούσας οδηγίας, κυρίως όσον αφορά τη δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της σε άλλα πεδία/τομείς και σε άλλους τύπους σχεδίων και προγραμμάτων,

⁽¹⁾ ΕΕ 175 της 5.7.1985, σ. 40· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/11/ΕΚ (ΕΕ L 73 της 14.3.1997, σ. 5).

⁽²⁾ ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 97/62/ΕΚ (ΕΕ L 305 της 8.11.1997, σ. 42).

⁽³⁾ ΕΕ L 103 της 25.4.1979, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 97/49/ΕΚ (ΕΕ L 223 της 13.8.1997, σ. 9).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1**Στόχοι**

Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος και η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης, εξασφαλίζοντας ότι, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, θα γίνεται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για ορισμένα σχέδια και προγράμματα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Άρθρο 2**Ορισμοί**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

- α) ως «σχέδια και προγράμματα» νοούνται τα σχέδια και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και οι τροποποιήσεις τους:
 - που εκπονούνται ή/και εγκρίνονται από μια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή που εκπονούνται από μια αρχή προκειμένου να εγκριθούν, μέσω νομοθετικής διαδικασίας, από το Κοινοβούλιο ή την Κυβέρνηση, και
 - που απαιτούνται βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων,
- β) ως «εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων» νοείται η εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης, η διεξαγωγή διαβουλεύσεων, η συνεκτίμηση της περιβαλλοντικής μελέτης και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη αποφάσεων καθώς και η παροχή πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9,
- γ) ως «περιβαλλοντική μελέτη» νοείται το τμήμα του συνόλου των εγγράφων του σχεδίου ή προγράμματος, το οποίο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 5 και του παραρτήματος Ι,
- δ) ως «κοινό» νοούνται ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα και, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή πρακτική, οι ενώσεις, οργανώσεις ή ομάδες τους.

Άρθρο 3**Πεδίο εφαρμογής**

1. Πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, για σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 4, και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα σχέδια και προγράμματα:

- α) τα οποία εκπονούνται για τη γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, χωροταξία ή χρήση του εδάφους και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, ή
 - β) για τα οποία, λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχουν σε ορισμένους τόπους, απαιτείται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
3. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο και οι ήσσονες τροποποιήσεις των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 σχεδίων και προγραμμάτων υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων μόνον όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
4. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν εάν τα σχέδια και προγράμματα, πλην των αναφερόμενων στην παράγραφο 2, τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων, ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

5. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 3 και 4, ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον είτε εξετάζοντας χωριστά κάθε περίπτωση είτε καθορίζοντας συγκεκριμένους τύπους σχεδίων και προγραμμάτων είτε συνδυάζοντας τις δύο αυτές προσεγγίσεις. Προς το σκοπό αυτό τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη σε κάθε περίπτωση τα κατάλληλα κριτήρια που εκτίθενται στο παράρτημα ΙΙ προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα σχέδια και προγράμματα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

6. Κατά την εξέταση της κάθε περίπτωσης και κατά τον καθορισμό συγκεκριμένων τύπων σχεδίων και προγραμμάτων σύμφωνα με την παράγραφο 5, διεξάγονται διαβουλεύσεις με τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3.

7. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα συμπεράσματά τους σύμφωνα με την παράγραφο 5, συμπεριλαμβανομένων των λόγων σχετικά με την μη απαίτηση διενέργειας περιβαλλοντικής εκτίμησης σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, είναι διαθέσιμα για το κοινό.

8. Τα ακόλουθα σχέδια και προγράμματα δεν υπόκεινται στην παρούσα οδηγία:

- σχέδια και προγράμματα που εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς εθνικής άμυνας ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης,
- δημοσιονομικά σχέδια και προγράμματα ή σχέδια και προγράμματα που αφορούν τον προϋπολογισμό.

9. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε σχέδια και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα κατά τις αντίστοιχες τρέχουσες περιόδους προγραμματισμού ⁽¹⁾ για τους κανονισμούς του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 ⁽²⁾ και (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Περίοδος προγραμματισμού 2000-2006 για τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου και περίοδοι προγραμματισμού 2000-2006 και 2000-2007 για τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 1).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής πολιτικής από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80).

Άρθρο 4

Γενικές υποχρεώσεις

1. Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρεται στο άρθρο 3 πραγματοποιείται κατά την εκπόνηση ενός σχεδίου ή προγράμματος και πριν από την έγκρισή του ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας.
2. Οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας είτε ενσωματώνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες στα κράτη μέλη για την έγκριση σχεδίων και προγραμμάτων είτε συμπεριλαμβάνονται σε διαδικασίες που θεσπίζονται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία.
3. Όταν τα σχέδια και προγράμματα αποτελούν μέρος ενός ιεραρχημένου συνόλου, τα κράτη μέλη, προκειμένου να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι η εκτίμηση θα γίνει, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, σε διάφορα επίπεδα του ιεραρχημένου συνόλου. Με σκοπό, μεταξύ άλλων, να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3.

Άρθρο 5

Περιβαλλοντική μελέτη

1. Σε περίπτωση που απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, εκπονείται περιβαλλοντική μελέτη στην οποία εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, καθώς και λογικές εναλλακτικές δυνατότητες λαμβανομένων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος. Οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται γι' αυτό το σκοπό περιέχονται στο παράρτημα Ι.
2. Η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιλαμβάνει τις πληροφορίες που εύλογως μπορεί να απαιτηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών στο σχέδιο ή το πρόγραμμα, το στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και το βαθμό στον οποίο ορισμένα θέματα αξιολογούνται καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα της εν λόγω διαδικασίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη της εκτίμησης.
3. Κάθε σχετική διαθέσιμη πληροφορία όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον, η οποία προήλθε από κάποιο άλλο επίπεδο λήψης αποφάσεων ή από άλλη κοινοτική νομοθεσία, μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή των πληροφοριών που περιέχονται στο παράρτημα Ι.
4. Κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την έκταση και το επίπεδο λεπτομερειών των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στην περιβαλλοντική μελέτη, διεξάγονται διαβουλεύσεις με τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3.

Άρθρο 6

Διαβουλεύσεις

1. Το προκαταρκτικό σχέδιο ή πρόγραμμα και η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με το άρθρο 5 τίθενται στη διάθεση των αρχών, που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, και του κοινού.

2. Στις αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 και στο κοινό που αναφέρεται στην παράγραφο 4 δίδεται έγκαιρη και πραγματική ευκαιρία, εντός εύλογων χρονικών περιθωρίων, να εκφράσουν τη γνώμη τους επί του προκαταρκτικού σχεδίου ή προγράμματος και της περιβαλλοντικής μελέτης που το συνοδεύει πριν το σχέδιο ή το πρόγραμμα εγκριθεί ή αρχίσει η σχετική νομοθετική διαδικασία.

3. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρχές με τις οποίες πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις και οι οποίες, ενόψει των ειδικών περιβαλλοντικών αρμοδιοτήτων τους, ενδέχεται να ενδιαφέρονται για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της εφαρμογής των σχεδίων και προγραμμάτων.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν το κοινό για τους σκοπούς της παραγράφου 2, συμπεριλαμβανομένου του κοινού που πλήττεται ή είναι πιθανόν να πληγεί από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων που εμπίπτει στην παρούσα οδηγία, ή που έχει συμφέρον απ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων μη κυβερνητικών οργανισμών, όπως των οργανισμών που προωθούν την προστασία του περιβάλλοντος και άλλων ενδιαφερομένων οργανισμών.

5. Τα κράτη μέλη ρυθμίζουν τις λεπτομέρειες για την ενημέρωση και τις διαβουλεύσεις με τις αρχές και το κοινό.

Άρθρο 7

Διασυνοριακές διαβουλεύσεις

1. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος κρίνει ότι η εφαρμογή ενός εκπονούμενου σχεδίου ή προγράμματος, το οποίο αφορά την επικράτεια του, ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε άλλο κράτος μέλος, ή σε περίπτωση που το ζητήσει ένα κράτος μέλος το οποίο ενδέχεται να υποστεί σημαντικές επιπτώσεις, το κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου εκπονείται το σχέδιο ή το πρόγραμμα, πριν από την έγκρισή του ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας, διαβιβάζει στο άλλο κράτος μέλος αντίγραφο του προκαταρκτικού σχεδίου ή προγράμματος και της σχετικής περιβαλλοντικής μελέτης.
2. Το κράτος μέλος στο οποίο αποστέλλεται αντίγραφο του προκαταρκτικού σχεδίου ή προγράμματος και της περιβαλλοντικής μελέτης, βάσει της παραγράφου 1, δηλώνει στο άλλο κράτος μέλος κατά πόσον επιθυμεί να προβεί σε διαβουλεύσεις πριν το σχέδιο ή το πρόγραμμα εγκριθούν ή αρχίσει η σχετική νομοθετική διαδικασία, και, αν δηλώσει κάτι τέτοιο, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη προβαίνουν σε διαβουλεύσεις σχετικά με τις ενδεχόμενες διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του σχεδίου ή του προγράμματος και τα προβλεπόμενα μέτρα για τον περιορισμό ή την εξάλειψη των εν λόγω επιπτώσεων.

Όταν διεξάγονται αυτές οι διαβουλεύσεις, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη συμφωνούν για λεπτομερείς ρυθμίσεις που εξασφαλίζουν ότι οι αναφερόμενες στο άρθρο 6 παράγραφος 3 αρχές και το αναφερόμενο στο άρθρο 6 παράγραφος 4 κοινό στο κράτος μέλος, που ενδέχεται να υποστεί σημαντικές επιπτώσεις, ενημερώνονται και έχουν τη δυνατότητα να διαβιβάσουν τη γνώμη τους εντός εύλογου χρονικού πλαισίου.

3. Σε περίπτωση που απαιτείται, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη να προβούν σε διαβουλεύσεις, συμφωνούν, κατά την έναρξη αυτών των διαβουλεύσεων, επί ενός εύλογου χρονικού πλαισίου σχετικά με τη διάρκεια των διαβουλεύσεων.

Άρθρο 8

Λήψη αποφάσεων

Κατά την προετοιμασία και πριν από την έγκριση του σχεδίου ή προγράμματος, ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας, λαμβάνονται υπόψη η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με το άρθρο 5, οι γνώμες που εκφράζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 και τα αποτελέσματα, ενδεχομένως, των διεξαγόμενων σύμφωνα με το άρθρο 7 διασυννοητικών διαβουλεύσεων.

Άρθρο 9

Ενημέρωση σχετικά με την απόφαση

1. Όταν εγκρίνεται ένα σχέδιο ή πρόγραμμα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ενημερώνονται οι αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3, το κοινό και κάθε κράτος μέλος με το οποίο διεξήχθησαν διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 7 και ότι τίθενται στη διάθεση των ενημερωνόμενων τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) το σχέδιο ή το πρόγραμμα όπως εγκρίθηκε,
 - β) συνοπτική δήλωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ενσωματώθηκαν τα περιβαλλοντικά ζητήματα στο σχέδιο ή πρόγραμμα και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 8, ελήφθησαν υπόψη η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 5, τυχόν γνώμες που εκφράστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 6 και τα αποτελέσματα των διενεργηθεισών σύμφωνα με το άρθρο 7 διαβουλεύσεων, καθώς και σχετικά με τους λόγους για τους οποίους επελέγη το σχέδιο ή πρόγραμμα όπως εγκρίθηκε, λαμβάνοντας υπόψη και τις άλλες λογικές εναλλακτικές δυνατότητες που εξετάστηκαν και
 - γ) τα μέτρα που αποφασίζονται για την παρακολούθηση σύμφωνα με το άρθρο 10.
2. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ρυθμίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 10

Έλεγχος

1. Τα κράτη μέλη παρακολουθούν τις σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή των σχεδίων και προγραμμάτων, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εντοπίσουν εγκαίρως απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να είναι σε θέση να αναλάβουν την κατάλληλη επανορθωτική δράση.
2. Προκειμένου να υπάρξει συμμόρφωση προς την παράγραφο 1, τα υφιστάμενα μέτρα ελέγχου μπορούν ενδεχομένως να χρησιμοποιούνται με στόχο την αποφυγή διπλού ελέγχου.

Άρθρο 11

Σχέση με την υπόλοιπη κοινοτική νομοθεσία

1. Η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διεξάγεται βάσει της παρούσας οδηγίας, δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ ούτε οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου.

2. Όσον αφορά σχέδια και προγράμματα για τα οποία η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την παρούσα οδηγία και από άλλες διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν συντονισμένες ή κοινές διαδικασίες οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποφεύγεται η επανάληψη των εκτιμήσεων.

3. Για σχέδια και προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η περιβαλλοντική εκτίμηση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία διεξάγεται σε συμμόρφωση με τις ειδικότερες ρυθμίσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας.

Άρθρο 12

Ενημέρωση, εκθέσεις και επανεξέταση

1. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την κτηθείσα πείρα από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι περιβαλλοντικές μελέτες είναι επαρκούς ποιότητας ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας και ανακοινώνουν στην Επιτροπή τυχόν μέτρα που λαμβάνουν όσον αφορά την ποιότητα αυτών των μελετών.
3. Πριν από τις 21 Ιουλίου 2006, η Επιτροπή υποβάλλει μια πρώτη έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της οδηγίας.

Προκειμένου να ενσωματωθούν καλύτερα απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Συνθήκης, και λαμβανομένης υπόψη της πείρας που θα έχει αποκτηθεί από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη, η έκθεση αυτή θα συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις για την τροποποίηση της παρούσας οδηγίας. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή θα εξετάσει τη δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ώστε να καλύψει και άλλα πεδία/τομείς καθώς και άλλους τύπους σχεδίων και προγραμμάτων.

Μια νέα έκθεση αξιολόγησης ακολουθεί ανά επταετία.

4. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της παρούσας οδηγίας και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 και (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 πολύ πριν από τη λήξη των περιόδων προγραμματισμού που προβλέπονται στους εν λόγω κανονισμούς με στόχο τη διασφάλιση μιας συνεκτικής προσέγγισης σε ό,τι αφορά την παρούσα οδηγία και τους μεταγενέστερους κοινοτικούς κανονισμούς.

Άρθρο 13

Εφαρμογή της οδηγίας

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 21 Ιουλίου 2004. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

21.7.2001

EL

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L 197/35

2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομέρειες της αναφοράς αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

3. Η υποχρέωση που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 εφαρμόζεται για τα σχέδια και προγράμματα των οποίων η πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη είναι μεταγενέστερη της αναφερόμενης στην παράγραφο 1 ημερομηνίας. Σχέδια και προγράμματα των οποίων η πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη είναι προγενέστερη της ημερομηνίας αυτής και τα οποία εγκρίνονται ή υποβάλλονται στη νομοθετική διαδικασία μετά την πάροδο περισσότερων από 24 μήνες από αυτήν, υπόκεινται στην υποχρέωση του άρθρου 4 παράγραφος 1, εκτός εάν τα κράτη μέλη αποφασίσουν σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση ότι αυτό δεν είναι εφικτό και ενημερώσουν το κοινό για την απόφασή τους.

4. Πριν από τις 21 Ιουλίου 2004 τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, επί πλέον των μέτρων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο, χωριστές πληροφορίες για τους τύπους σχεδίων και προγραμμάτων τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 3, πρόκειται να υποβληθούν σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση

των κρατών μελών τις πληροφορίες αυτές. Οι πληροφορίες αυτές ενημερώνονται σε τακτική βάση.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Άρθρο 15

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 27 Ιουνίου 2001.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

N. FONTAINE

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

B. ROSENGREN

L 197/36

EL

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

21.7.2001

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1

Οι πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1, με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφοι 2 και 3, είναι οι εξής:

- α) η περιγραφή σε γενικές γραμμές του περιεχομένου, των κύριων στόχων του σχεδίου ή προγράμματος και της σχέσης με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα,
- β) οι σχετικές πτυχές της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος και η βάση αυτής πιθανή εξέλιξη εάν δεν εφαρμοστεί το σχέδιο ή πρόγραμμα,
- γ) τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά,
- δ) τα τυχόν υφιστάμενα περιβαλλοντικά προβλήματα που αφορούν το σχέδιο ή πρόγραμμα συμπεριλαμβανομένων, κατά κύριο λόγο, εκείνων που αφορούν περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας, όπως περιοχές που χαρακτηρίζονται σύμφωνα με τις οδηγίες 79/409/ΕΟΚ και 92/43/ΕΟΚ,
- ε) οι στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που έχουν τεθεί σε διεθνές ή κοινοτικό επίπεδο ή σε επίπεδο κρατών μελών, οι οποίοι αφορούν το σχέδιο ή πρόγραμμα, και ο τρόπος με τον οποίο οι στόχοι αυτοί καθώς και τα περιβαλλοντικά ζητήματα έχουν ληφθεί υπόψη κατά την προετοιμασία του,
- στ) οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις ⁽¹⁾ στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων όπως η βιοποικιλότητα, ο πληθυσμός, η υγεία των ανθρώπων, η πανίδα, η χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, ο αέρας, οι κλιματικοί παράγοντες, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, το τοπίο και οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων,
- ζ) τα προβλεπόμενα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, εξουδετέρωση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος,
- η) η παρουσίαση σε γενικές γραμμές των λόγων για τους οποίους επελέγησαν οι εξετασθείσες εναλλακτικές δυνατότητες και η περιγραφή του τρόπου διενέργειας της εκτίμησης, με μνεία των τυχόν δυσκολιών (όπως τεχνικά ελαττώματα ή έλλειψη τεχνογνωσίας) που προέκυψαν κατά τη συγκέντρωση των απαιτούμενων πληροφοριών,
- θ) περιγραφή των προβλεπόμενων μέτρων σχετικά με τον έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 10,
- ι) μια μη τεχνική περίληψη των πληροφοριών που παρέχονται βάσει των ανωτέρω θεμάτων.

⁽¹⁾ Στις επιπτώσεις αυτές πρέπει να συμπεριλαμβάνονται οι δευτερογενείς, σωρευτικές, συνεργιακές, βραχυ-, μεσο- και μακροπρόθεσμες, μόνιμες και προσωρινές, θετικές και αρνητικές επιπτώσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Κριτήρια για τον καθορισμό της ενδεχόμενης σημασίας των επιπτώσεων τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 5

1. Τα χαρακτηριστικά των σχεδίων και προγραμμάτων, ιδίως όσον αφορά:
 - τον βαθμό στον οποίο το σχέδιο ή πρόγραμμα θέτει ένα πλαίσιο για έργα και άλλες δραστηριότητες είτε όσον αφορά τον τόπο, τη φύση, το μέγεθος και τις συνθήκες λειτουργίας είτε με τη χορήγηση πόρων,
 - τον βαθμό στον οποίο το σχέδιο ή πρόγραμμα επηρεάζει άλλα σχέδια και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων αυτών που ανήκουν σε ένα ιεραρχημένο σύνολο,
 - τη σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, κυρίως με σκοπό την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης,
 - τα περιβαλλοντικά προβλήματα που συνδέονται με το σχέδιο ή πρόγραμμα,
 - τη σχέση του σχεδίου ή προγράμματος με την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον (πχ. σχέδια ή προγράμματα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων ή την προστασία των υδάτων).
2. Χαρακτηριστικά των επιπτώσεων και της περιοχής που ενδέχεται να επηρεαστεί, ιδίως όσον αφορά:
 - την πιθανότητα, τη διάρκεια, τη συχνότητα και την αναστρεψιμότητα των επιπτώσεων,
 - τον σωρευτικό χαρακτήρα των επιπτώσεων,
 - τον διασυννοριακό χαρακτήρα των επιπτώσεων,
 - τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον (πχ. λόγω ατυχημάτων),
 - το μέγεθος και την έκταση στο χώρο των επιπτώσεων (γεωγραφική περιοχή και μέγεθος πληθυσμού που ενδέχεται να θιγούν),
 - τη σπουδαιότητα και την ευαισθησία της περιοχής που ενδέχεται να επηρεαστεί, λόγω:
 - ειδικών φυσικών χαρακτηριστικών ή πολιτιστικής κληρονομιάς,
 - υπέρβασης των περιβαλλοντικών ποιοτικών προτύπων ή των οριακών τιμών,
 - εντατικής χρήσης της γης,
 - τις επιπτώσεις σε περιοχές ή τοπία τα οποία απολαύουν αναγνωρισμένου καθεστώτος προστασίας σε εθνικό, κοινοτικό ή διεθνές επίπεδο.

Παράρτημα II. Η ΥΑ 107017/2006

16449

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1225

5 Σεπτεμβρίου 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001..... 1
- Χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στη Ζιούτου - Γωρτάκη Ευαγγελία του Γεωργίου..... 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Αριθμ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017 (1)
Εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του ν. 2077/1992 «Κύρωση Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση...» (ΦΕΚ Α' 136) και τις διατάξεις του άρθρου 2 (παρ. 1 ζ) του ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινού Δικαίου» (ΦΕΚ Α' 34), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρ. Τράπεζας Επενδύσεων κ.λπ.» (ΦΕΚ Α' 70) και του άρθρου 65 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ Α' 101).
2. Τις διατάξεις του ν. 1650/1986 «για την προστασία του περιβάλλοντος» (ΦΕΚ Α' 160/1986), όπως έχει τροποποιηθεί με τις διατάξεις του ν. 3010/2002 (ΦΕΚ Α' 91).
3. Τις διατάξεις των άρθρων 23 (παρ. 1) και 24 του ν. 1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ Α' 137) και των άρθρων 9 και 13 του π.δ/τος 473/1985 «Καθορισμός και ανακατανομή των αρμοδιοτήτων των Υπουργείων» (ΦΕΚ Α' 157).
4. Τις διατάξεις του ν. 2540/1997 «Κύρωση της Σύμβασης

για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε διασυνοριακά πλαίσια» (ΦΕΚ Α' 248).

5. Τις διατάξεις του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» (ΦΕΚ Α' 153).

6. Την υπ' αριθμ. 2001/42/ΕΚ οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΛ 197/30/21.7.2001).

7. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. Η1 15393/2332/2002 κοινής υπουργικής απόφασης με θέμα «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρ. 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το αρ. 1 του ν. 3010/2002...» (ΦΕΚ Β' 1022).

8. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 11014/703/Φ104/4.03.2003 κοινής υπουργικής απόφασης με θέμα «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρ. 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρ. 2 του ν. 3010/2002...» (ΦΕΚ Β' 332).

9. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ΦΕΚ Β' 1289).

10. Τις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ΕΕΛ 206/7/22.7.1992).

11. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 11764/653/2006 κοινής υπουργικής απόφασης «Πρόσβαση του κοινού στις δημόσιες αρχές για παροχή πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2003/4/ΕΚ... κ.λπ.» (ΦΕΚ Β' 327).

12. Την υπ' αριθμ. ΔΔΚ/Φ.1/2/6139/2004 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (ΦΕΚ Β' 527).

13. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98Α').

14. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής προκαλείται ζημία σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού το ύψος της οποίας δεν μπορεί να καθορισθεί και θα καλυφθεί από τις Δημόσιες Επενδύσεις είτε αμείβει από εθνικούς πόρους είτε μέσω των συγχρηματοδοτούμενων με την Ευρωπαϊκή Ένωση Προγραμμάτων στο πλαίσιο των πιστώσεων που διατίθενται για τις δράσεις και ενέργειες

16450

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

αυτές από τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1
Σκοπός

Με την παρούσα απόφαση αποσκοπείται η συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων «σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων», που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕΕ 197/30/21.7.2001), ώστε, στο πλαίσιο μιας ισόρροπης ανάπτυξης, να ενσωματώνεται η περιβαλλοντική διάσταση πριν την υιοθέτηση σχεδίων και προγραμμάτων, με την θέσπιση των αναγκαίων μέτρων, όρων και διαδικασιών για την αξιολόγηση και εκτίμηση των επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν στο περιβάλλον και να προωθείται έτσι η αειφόρος ανάπτυξη και μία υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 2
Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης νοούνται ως:

α) «σχέδια και προγράμματα»: τα σχέδια και προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, καθώς και οι τροποποιήσεις τους:

- που εκπονούνται ή/και εγκρίνονται από δημόσια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ή που εκπονούνται από μια δημόσια αρχή προκειμένου να εγκριθούν, μέσω νομοθετικής διαδικασίας, από το Κοινοβούλιο ή την Κυβέρνηση, και

- που απαιτούνται βάσει νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων και ειδικότερα Νόμων, Π.Υ.Σ., Π.Δ., Υ.Α. και αποφάσεων των Γενικών Γραμματέων Περιφερειών καθώς και Πρόξεων που εκδίδουν τα αρμόδια προς τούτο όργανα ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, συμπεριλαμβανομένων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

β) «στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ)»: η διαδικασία εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίου ή προγράμματος η οποία περιλαμβάνει την εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων, τη συνεκτίμηση της ΣΜΠΕ, και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων κατά τη λήψη απόφασης καθώς και την ενημέρωση σχετικά με την απόφαση αυτή.

γ) «στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)»: τα έγγραφα σχετικά με το σχέδιο ή πρόγραμμα, τα οποία περιέχουν τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 6 και του Παραρτήματος ΙΙΙ του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης.

δ) «κοινός» ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ή πρακτικές, οι ενώσεις, οι οργανώσεις ή οι ομάδες εκπροσώπησης τους.

ε) «ενδιαφερόμενο κοινό»: το κοινό που τίγεται ή ενδέχεται να γίνει ή του οποίου διακυβεύονται συμφέροντα από τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων εφόσον προάγουν την προστασία του περιβάλλοντος.

στ) «δημόσια αρχή»: α) η Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα, οι δημόσιες υπηρεσίες, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, β) οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με αρμοδιότητες δημόσιας αρχής ή άσκησης δημόσιων διοικητικών καθηκόντων.

ζ) «αρχή σχεδιασμού»: η δημόσια αρχή που προβαίνει στην εκπόνηση σχεδίου ή προγράμματος.

η) «αρμόδια αρχή»: η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩ.Δ.Ε) ή η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας όπως ειδικότερα προβλέπεται στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3
Πεδίο Εφαρμογής

1. Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ) πραγματοποιείται πριν από την έγκριση ενός σχεδίου ή προγράμματος ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, για σχέδια ή προγράμματα εθνικού, περιφερειακού, νομαρχιακού ή τοπικού χαρακτήρα τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και ειδικότερα:

α) για τα σχέδια και προγράμματα που εκπονούνται για έναν ή περισσότερους από τους τομείς γεωργίας, δασοπονίας, αλιείας, ενέργειας, βιομηχανίας, μεταφορών, διαχείρισης αποβλήτων, διαχείρισης υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνιών, τουρισμού, πολεοδομικού ή χωροταξικού σχεδιασμού ή χρήσης γης και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της πρώτης (Α) κατηγορίας (υποκατηγορίες 1 και 2) του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1-10) της υπ' αριθμ. 15393/2332/2002 κοινής υπουργικής απόφασης.

Τα προαναφερμένα σχέδια και προγράμματα περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του άρθρου 11. Το παράρτημα αυτό μπορεί να συμπληρώνεται με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩ.Δ.Ε.) όταν περιέχονται σε γνώση της σχεδία και προγράμματα τα οποία εμπίπτουν στις ανωτέρω διατάξεις.

β) για όλα τα σχέδια και προγράμματα τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει εφαρμόζονται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 (Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.) και τα οποία ενδέχεται να τις επηρεάσουν σημαντικά. Εξαιρούνται τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία των περιοχών αυτών.

Προκειμένου να κριθεί αν τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο, και δεν αφορούν σχέδια και προγράμματα της παραγράφου (α), ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 (Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.)) και επομένως αν πρέπει να υποβληθούν σε διαδικασία ΣΠΕ, πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5.

2. Σε διαδικασία ΣΠΕ, υποβάλλονται επίσης τα σχέδια ή προγράμματα που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11, μόνον όταν η κατά περίπτωση αρμόδια αρχή κρίνει με γνωμοδότησή της σύμφωνα με τη διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5 ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

3. Τα ακόλουθα σχέδια και προγράμματα δεν υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης:

- σχέδια και προγράμματα που εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς εθνικής άμυνας ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης,

- δημοσιονομικά σχέδια και προγράμματα ή σχέδια και προγράμματα που αφορούν τον προϋπολογισμό.

4. Η παρούσα απόφαση δεν εφαρμόζεται σε σχέδια και προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα κατά τις αντίστοιχες τρέχουσες περιόδους προγραμματισμού για τους κανονισμούς του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθμ. 1260/1989 και (ΕΚ) αριθμ. 1257/1999.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

16451

Άρθρο 4
Αρμόδια αρχή

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας απόφασης ορίζεται:

1) η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ (ΕΥΠΕ/ΥΠΕΧΩΔΕ) για σχέδια και προγράμματα τα οποία:

α) αναφέρονται σε Εθνικό, Διο-Περιφερειακό και Περιφερειακό επίπεδο,

β) αφορούν γεωγραφικά στο σύνολό τους ή εν μέρει σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000,

γ) εγκρίνονται με νόμους, Π.Υ.Σ. ή υπουργικές αποφάσεις,

δ) αφορούν τροποποιήσεις των σχεδίων και προγραμμάτων που αναφέρονται στα εδάφια (α), (β) και (γ) της παρούσας παραγράφου.

2) η αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας για σχέδια και προγράμματα τα οποία αναφέρονται σε Διο-Νομαρχιακό, Νομαρχιακό ή τοπικό επίπεδο της ίδιας Περιφέρειας και δεν αφορούν γεωγραφικά στο σύνολό τους ή εν μέρει σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000.

Άρθρο 5
Διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου για την υποβολή σε ΣΠΕ των σχεδίων και προγραμμάτων των παραγράφων 1β και 2 του άρθρου 3

1. Κάθε σχέδιο ή πρόγραμμα από τα αναφερόμενα στις παραγράφους 1β και 2 του άρθρου 3, υποβάλλεται σε διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου προκειμένου η αρμόδια αρχή που προβλέπεται στην παράγραφο 3 να κρίνει κατά τους ειδικότερους όρους του άρθρου αυτού, εάν το εν λόγω σχέδιο ή πρόγραμμα ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και πρέπει κατά συνέπεια να υποβληθεί σε ΣΠΕ. Για το σκοπό αυτό η αρχή σχεδιασμού υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια αρχή, η οποία συνοδεύεται από φάκελο με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV του άρθρου 11, σε σχήμα (8) τουλάχιστον αντίγραφα.

2. Σε περίπτωση που ο φάκελος της παραγράφου 1 δεν είναι πλήρης, η αρμόδια αρχή, το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως την αρχή σχεδιασμού για τις απαιτούμενες πληροφορίες, στοιχεία και τεκμηρώσεις, με τα οποία πρέπει να συμπληρωθεί ο φάκελος.

3. Η αρμόδια αρχή αφού εξετάσει το φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης και πριν αξιολογήσει το περιεχόμενό του, τον διαβιβάζει εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του (ή την υποβολή των απαραίτητων συμπληρωματικών στοιχείων εφόσον απαιτούνται), στις κατά περίπτωση δημόσιες αρχές που αναφέρονται παρακάτω, για να διατυπώσουν τη γνώμη τους και ειδικότερα:

α) Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή είναι η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 του άρθρου 4, ο φάκελος διαβιβάζεται:

α.1) στα Υπουργεία Πολιτισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εμπορικής Ναυτιλίας κατά περίπτωση,

α.2) στις αρμόδιες κατά περίπτωση Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ,

α.3) στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης κατά περίπτωση ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του Ν. 2508/1997, εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί.

β) Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή είναι η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, ο φάκελος διαβιβάζεται στις αντίστοιχες με τις αρχές του εδαφίου α, αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας και σε περίπτωση που

δεν υφίστανται τέτοιες, στις αντίστοιχες κεντρικές ή Νομαρχιακές υπηρεσίες κατά την κρίση της αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας.

γ) Η ως άνω αρμόδια αρχή της παραγράφου α ή β μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εάν το κρίνει απαραίτητο, να ζητά τη γνώμη και άλλων δημόσιων αρχών.

4. Μέσα σε σαράντα (40) ημέρες από την παραλαβή του φακέλου οι δημόσιες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 διαβιβάζουν τη γνώμη τους στην αρμόδια αρχή.

5. Είναι δυνατόν κατά τη διαδικασία διαβούλευσης με τις κατά περίπτωση δημόσιες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 3, η αρμόδια αρχή να ζητά από τη αρχή σχεδιασμού πρόσθετες πληροφορίες, στοιχεία και τεκμηρώσεις για την αξιολόγηση της σημαντικότητας των ενδεχόμενων επιπτώσεων του σχεδίου ή προγράμματος στο περιβάλλον.

6. Η αρμόδια αρχή από την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων από τις προαναφερόμενες δημόσιες αρχές ή άλλως από την παρέλευση της προθεσμίας των σαράντα (40) ημερών και ανεξάρτητα από το αν έχουν διαβιβασθεί ή όχι οι γνωμοδοτήσεις αυτές, αξιολογεί εάν το προτεινόμενο σχέδιο ή πρόγραμμα ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και πρέπει κατά συνέπεια να υποβληθεί σε ΣΠΕ και εντός δεκαπέντε (15) ημερών προβαίνει σε θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση ως προς την υποχρέωση υποβολής σε διαδικασία ΣΠΕ.

7. Η θετική γνωμοδότηση ή αρνητική απόφαση της αρμόδιας αρχής υπογράφεται από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος ΥΠΕΧΩΔΕ ή τον αρμόδιο Γενικό Διευθυντή της οικείας Περιφέρειας κατά περίπτωση. Η θετική γνωμοδότηση ισχύει για περιορισμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται σ' αυτήν.

8. Η αρμόδια αρχή διαβιβάζει στην αρχή σχεδιασμού αντίγραφο της θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης συνοδευόμενο από σχετικό φάκελο.

9. Η αρχή σχεδιασμού προβαίνει εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή της, σε δημοσιοποίηση της θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης της αρμόδιας αρχής για την ενημέρωση του κοινού και ειδικότερα:

α) Για σχέδια και προγράμματα εθνικού επιπέδου, με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο (2) τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες εθνικής εμβέλειας και ενδεχομένως ηλεκτρονικά, εφόσον υπάρχει αυτή η δυνατότητα.

β) Για σχέδια και προγράμματα Διο-Περιφερειακού και Περιφερειακού επιπέδου με διαβίβαση αντιγράφου της θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης στο(α) οικείο(α) Περιφερειακό(α) Συμβούλιο(α) για να λάβει(ουν) γνώση και με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο (2) τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας.

γ) Για σχέδια και προγράμματα Διο-Νομαρχιακού, Νομαρχιακού ή τοπικού επιπέδου με τη διαβίβαση αντιγράφου της θετικής γνωμοδότησης ή αρνητικής απόφασης στο(α) οικείο(α) Νομαρχιακό(α) Συμβούλιο(α), για να λάβει(ουν) γνώση και με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στον τοπικό τύπο ή σε περίπτωση έλλειψής του σε μία εφημερίδα με ευρύτερη περιφερειακή ή εθνική εμβέλεια.

Άρθρο 6
Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)

1. Σε περίπτωση που απαιτείται ΣΠΕ, σύμφωνα με το άρθρο 3 (παρ.1 και 2), η αρχή σχεδιασμού εκπονεί Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το προτεινόμενο σχέδιο ή πρόγραμμα, στην οποία εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις που θα έχει στο περιβάλλον η

εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, καθώς και λογικές εναλλακτικές δυνατότητες σε περιεκτική μορφή, λαμβανόμενων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος. Το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ περιγράφεται αναλυτικά στο παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 11 της παρούσας απόφασης.

2. Η ΣΜΠΕ περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτούνται για την εκτίμηση των ενδεχόμενων σημαντικών επιπτώσεων που θα έχει στο περιβάλλον η εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών του σχεδίου ή του προγράμματος, το στάδιο της διαδικασίας εκπόνησής του και το βαθμό στον οποίο α) περιβαλλοντικές επιπτώσεις δύναται να αξιολογηθούν καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα σχεδιασμού ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη εκτίμησής τους.

3. Ως προς την άσκηση και το βαθμό λεπτομέρειας των πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στην ΣΜΠΕ, η αρχή σχεδιασμού μπορεί, πριν ή κατά το στάδιο εκπόνησης της ΣΜΠΕ να ζητήσει εγγράφως από την αρμόδια αρχή περαιτέρω διευκρινίσεις. Η αρμόδια αρχή εφόσον το κρίνει σκόπιμο και πριν απαντήσει εγγράφως στην αρχή σχεδιασμού, ζητά τη γνώμη των κατά περίπτωση δημόσιων αρχών που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 της παρούσας.

4. Κάθε σχετική διαθέσιμη πληροφορία όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον, η οποία προήλθε από κάποιο άλλο επίπεδο λήψης αποφάσεων ή από άλλες διατάξεις της εθνικής ή κοινοτικής νομοθεσίας, μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή των πληροφοριών που περιέχονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 11 της παρούσας.

5. Το ΥΠΕΧΩΔΕ, λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο που θα διασφαλίζει ότι το περιεχόμενο των ΣΜΠΕ είναι ποιοτικά επαρκές ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της παρούσας απόφασης. Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ, ανακοινώνει στην Επιτροπή ΕΚ, τα τυχόν μέτρα που λαμβάνει όσον αφορά την ποιότητα αυτών των μελετών.

Άρθρο 7

Διαδικασία Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ)

1. Τα σχέδια ή προγράμματα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 3 και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, υποβάλλονται σε διαδικασία ΣΠΕ. Η ΣΠΕ αποτελεί προϋπόθεση για την έγκριση του εν λόγω σχεδίου ή προγράμματος ή για την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Για τη διενέργεια ΣΠΕ, η αρχή σχεδιασμού υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια αρχή, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 4 της παρούσας, συνοδευόμενη από τον φάκελο της ΣΜΠΕ, σε δέκα (10) τουλάχιστον αντίτυπα. Το περιεχόμενο της ΣΜΠΕ, στην οποία περιλαμβάνεται και περιγραφή του προτεινόμενου σχεδίου ή προγράμματος, καθορίζεται στο Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 11 της παρούσας.

Στον φάκελο της ΣΜΠΕ περιλαμβάνονται επίσης:

α) η θετική γνωμοδότηση μαζί με αντίγραφο του θεωρημένου χάρτη με σχηματική απεικόνιση του σχεδίου ή προγράμματος, εφόσον το σχέδιο ή πρόγραμμα είχε υποβληθεί σε διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρούσας.

β) η απάντηση της αρμόδιας αρχής, εφόσον για το σχέδιο ή πρόγραμμα υποβλήθηκε ερώτημα σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 6 της παρούσας.

3. Σε περίπτωση που ο φάκελος της παραγράφου 2 δεν είναι πλήρης, η αρμόδια αρχή, το αργότερο εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του, ενημερώνει εγγράφως

την αρχή σχεδιασμού για τις απαιτούμενες πληροφορίες, στοιχεία και τεκμηριώσεις με τα οποία πρέπει να συμπληρωθεί ο φάκελος ή, εφόσον οι συμπληρώσεις είναι μεζονας σημασίας, τον επιστρέφει.

4. Κατά τη διαδικασία της ΣΠΕ, του σχεδίου ή προγράμματος πραγματοποιείται η διαδικασία διαβούλευσης με τις δημόσιες αρχές και με το ενδιαφερόμενο κοινό. Προς τούτο η αρμόδια αρχή εφόσον εξετάσει τον φάκελο και διαπιστώσει ότι είναι πλήρης, τον διαβιβάζει εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή του (ή την υποβολή των απαραίτητων συμπληρωματικών στοιχείων εφόσον απαιτούνται) α) στις κατά περίπτωση δημόσιες αρχές, που προβλέπονται παρακάτω για να ακροάσουν τη γνώμη τους και τις τυχόν παρατηρήσεις τους επί του περιεχομένου του και β) στην αρχή σχεδιασμού ώστε να προβεί αυτή στη δημοσιοποίησή του στο κοινό. Ειδικότερα:

4.1 Διαδικασία διαβούλευσης με τις δημόσιες αρχές:

α) Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή είναι η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 του άρθρου 4, αυτή διαβιβάζει το φάκελο:

α.1) στα Υπουργεία Πολιτισμού, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Εμπορικής Ναυτιλίας, κατά περίπτωση,

α.2) στις αρμόδιες κατά περίπτωση Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ,

α.3) στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης κατά περίπτωση, ή στους Οργανισμούς του άρθρου 3 του ν. 2508/1997 εφόσον αυτοί έχουν συσταθεί,

α.4) στο(α) οικείο(α) Περιφερειακό(ά) Συμβούλιο(α), το(α) οποίο(α) εκτός από τη διατύπωση σχετικής γνωμοδότησης, θέτει(ουν) και στη διάθεση του κοινού, όποτε του(α) ζητούνται, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ.

α.5) στο κατά τομέα αρμόδιο Υπουργείο.

β) Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή είναι η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 του άρθρου 4, αυτή διαβιβάζει το φάκελο:

β.1) στις αντίστοιχες με τις αρχές του εδαφίου α αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Περιφέρειας και σε περίπτωση που δεν υφίστανται τέτοιες, στις αντίστοιχες κεντρικές ή Νομαρχιακές υπηρεσίες, κατά την κρίση της αρμόδιας Περιφερειακής Υπηρεσίας.

β.2) στο(α) οικείο(α) Νομαρχιακό(ά) Συμβούλιο(α), το(α) οποίο(α) εκτός από τη διατύπωση σχετικής γνωμοδότησης, θέτει(ουν) και στη διάθεση του κοινού, όποτε του(α) ζητούνται, τις πληροφορίες και τα στοιχεία του φακέλου ΣΜΠΕ.

γ) Η ως άνω αρμόδια αρχή της παραγράφου 4.1α ή 4.1β μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εάν το κρίνει απαραίτητο, να ζητά τη γνώμη και άλλων δημόσιων αρχών.

δ) Οι προαναφερόμενες δημόσιες αρχές και το(α) Περιφερειακό(ά) Συμβούλιο(α) ή Νομαρχιακό(ά) Συμβούλιο(α) κατά περίπτωση, διαβιβάζουν εγγράφως και ενδεχομένως ηλεκτρονικά, τη γνώμη και τις τυχόν παρατηρήσεις τους στην αρμόδια αρχή μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

4.2 Διαδικασία διαβούλευσης με το ενδιαφερόμενο κοινό:

α) Η αρχή σχεδιασμού δημοσιοποιεί στο κοινό το φάκελο ΣΜΠΕ, ώστε να λάβει γνώση και δίνει στο ενδιαφερόμενο κοινό την ευκαιρία να διατυπώσει εγγράφως και ενδεχομένως ηλεκτρονικά, τις απόψεις του εφόσον το επιθυμεί. Η δημοσιοποίηση, που πραγματοποιείται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την παραλαβή του φακέλου από την αρμόδια αρχή, γίνεται με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο τουλάχιστον ημερήσιες εφημερίδες.

1) εθνικής εμβέλειας για σχέδια και προγράμματα εθνικού ή δια-περιφερειακού επιπέδου.

2) περιφερειακής εμβέλειας για σχέδια και προγράμματα περιφερειακού ή δια-νομαρχιακού επιπέδου.

3) νομαρχιακής ή ευρύτερης χωρικής εμβέλειας για σχέδια και προγράμματα νομαρχιακού ή τοπικού επιπέδου.

β) Η παραπάνω ανακοίνωση πρέπει να περιλαμβάνει:

1) τον τίτλο του σχεδίου ή προγράμματος

2) τη γνωστοποίηση ότι διαθέτουν τόσο η ίδια όσο και το(α) οικείο(α) Περιφερειακό(α) Συμβούλιο(α) ή το(α) οικείο(α) Νομαρχιακό(α) Συμβούλιο(α) κατά περίπτωση, τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία του φακέλου προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό και

3) πρόσκληση προς το ενδιαφερόμενο κοινό να διατυπώσει εγγράφως και ενδεχομένως ηλεκτρονικά, και σε κάθε περίπτωση επαρκώς τεκμηριωμένα τις απόψεις του προς την αρμόδια αρχή μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης αυτής.

γ) Μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση του φακέλου η αρχή σχεδιασμού αποστέλλει στην αρμόδια αρχή τα αποκόμματα εφημερίδων που αποδεικνύουν τη διενέργεια της ανωτέρω δημοσιοποίησης.

δ) Η αρχή σχεδιασμού μπορεί να χρησιμοποιεί επιπροσθέτως και επιλεκτικά οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο όπως ηλεκτρονικά μέσα, δημόσιες ακροάσεις, συνεντεύξεις, ανοικτές συζητήσεις, διάλογο μέσω διαδικτύου, που κατά την κρίση της καθιστά ουσιωδώς συμμετοχή του κοινού. Τα σχετικά συμπεράσματα ή αποτελέσματα αποστέλλονται στην αρμόδια αρχή μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερών από την παραλαβή του φακέλου.

5. Η αρμόδια αρχή μπορεί κατά τη διαδικασία διαβούλευσης να ζητά από την αρχή σχεδιασμού πρόσθετες πληροφορίες, στοιχεία και τεκμηρίωσης για την καλύτερη εκτίμηση των ενδεχόμενων επιπτώσεων του σχεδίου ή προγράμματος στο περιβάλλον.

6. Σε περίπτωση που αρχή σχεδιασμού είναι το Υ.ΓΕ. ΧΩ.ΔΕ., η ως άνω προβλεπόμενη διαδικασία διαβούλευσης με τις γνωμοδοτούσες αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό μπορεί να ενσωματωθεί σε υφιστάμενες διαδικασίες για την έγκριση σχεδίων και προγραμμάτων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον όμως καλύπτονται οι απαιτήσεις της παρούσας απόφασης.

7. Η αρμόδια αρχή εφόσον για το σχέδιο ή πρόγραμμα ακολουθήσει διασυνοριακές διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας, πριν την έγκριση ή μη της ΣΜΠΕ του σχεδίου ή προγράμματος, αναμένει τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων αυτών.

8. Η αρμόδια αρχή από την παραλαβή των ως άνω γνωμοδοτήσεων των δημοτικών αρχών, του(ων) Περιφερειακού(ών) Συμβουλίου(ων) ή του(ων) Νομαρχιακού(ών) Συμβουλίου(ων) κατά περίπτωση και του ενδιαφερόμενου κοινού ή άλλως από την παρέλευση της προθεσμίας των σαράντα πέντε (45) ημερών και ανεξαρτήτως από το αν έχουν διαβιβαστεί ή όχι οι γνωμοδοτήσεις αυτές αξιολογεί τις ενδεχόμενες σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του σχεδίου ή προγράμματος, λαμβάνοντας υπόψη το φάκελο της ΣΜΠΕ, τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με τις δημόσιες αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό και των διασυνοριακών διαβουλεύσεων του άρθρου 8 στην περίπτωση που απαιτούνται και προβαίνει μέσα σε είκοσι (20) ημέρες στην εκπόνηση σχεδίου απόφασης έγκρισης ή μη της ΣΜΠΕ.

9. Η απόφαση αυτή για τα σχέδια και προγράμματα της παραγράφου 1 του άρθρου 4 υπογράφεται από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. Συνυπογράφεται επίσης από τον αρμόδιο κατά τομέα Υπουργό, ο οποίος αποδέχεται την ενδεχόμενη τροποποίηση στο σχέδιο ή πρόγραμμα που πιθανόν να προκύψει κατά τη διαδικασία ΣΠΕ και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την απόφαση περιβαλλοντικής έγκρισης του σχεδίου ή προγράμματος καθώς και από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών για σχέδια ή προγράμματα εθνικού ή περιφερειακού επιπέδου που περιλαμβάνουν έργα και δραστηριότητες η υλοποίηση των οποίων γίνεται στο σύνολό τους ή εν μέρει από κοινοτικούς πόρους. Για τα σχέδια και προγράμματα της παραγράφου 2 του

άρθρου 4 την απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ υπογράφει ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας.

10. Η απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ περιλαμβάνει πληροφορίες και στοιχεία:

α) σχετικά με τη διαβούλευση με τις δημόσιες αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό, σύμφωνα με τις παραγράφους 4.1 και 4.2 του παρόντος άρθρου,

β) σχετικά με τα αποτελέσματα των διασυνοριακών διαβουλεύσεων που ενδεχομένως διενεργήθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας.

γ) για τις διαφοροποιήσεις που τυχόν επιβάλλονται στο σχέδιο ή πρόγραμμα από την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης,

δ) για τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος που πρέπει να συνοδεύουν την έγκριση του σχεδίου ή προγράμματος.

ε) για το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος.

στ) για το χρονικό διάστημα ισχύος της απόφασης. Η ΣΜΠΕ αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω απόφασης.

11. Η απόφαση έγκρισης ή μη της ΣΜΠΕ δημοσιοποιείται με αντίστοιχο τρόπο προς τα προβλεπόμενα στη παράγραφο 9 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης για να ενημερωθεί το κοινό.

12. Το σχέδιο ή πρόγραμμα, όπως τελικά θα εγκριθεί, πρέπει να είναι πλήρως εναρμονισμένο με την απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ. Στην πράξη ή απόφαση έγκρισης του σχεδίου ή προγράμματος πρέπει να αναφέρεται ρητά η απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ.

Άρθρο 8

Διασυνοριακές διαβουλεύσεις

1. Σε περίπτωση που η αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. κρίνει ότι η εφαρμογή ενός σχεδίου ή προγράμματος ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου Κράτους Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή όταν το ζητήσας ένα Κράτος Μέλος της Ε.Ε. που ενδέχεται να υποστεί σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον του από την εφαρμογή ενός ελληνικού σχεδίου ή προγράμματος, η ως άνω αρμόδια υπηρεσία πριν προβεί στην έγκριση ή μη της υποβληθείσας ΣΜΠΕ:

α) διαβιβάζει στο ενδιαφερόμενο Κράτος Μέλος το ταχύτερο δυνατόν αντίγραφο του φακέλου της σχετικής ΣΜΠΕ, που θα περιλαμβάνει εκτός των προβλεπόμενων στο Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 11, επιπλέον και κάθε πληροφορία σχετικά με τις ενδεχόμενες διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος καθώς και τις προτεινόμενες προτάσεις, κατευθύνσεις και μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό ή την, κατά το δυνατόν, εξάλειψη των εν λόγω επιπτώσεων.

β) καλεί το εν λόγω Κράτος Μέλος να συμμετάσχει στη διαδικασία ΣΠΕ με την παροχή σχετικής γνωμοδότησης επί της ΣΜΠΕ του σχεδίου ή προγράμματος μέσα σε εύλογη προθεσμία που τίθεται με το διαβιβαστικό έγγραφο.

2. Αντίστοιχη δυνατότητα με την αναφερόμενη στην προηγούμενη παράγραφο παρέχεται και στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ. αναφορικά με την εφαρμογή ενός σχεδίου ή προγράμματος σε άλλο Κράτος Μέλος της Ε.Ε. που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της χώρας. Στην περίπτωση αυτή το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 της παρούσας απόφασης:

α) Μεριμνά, ώστε οι πληροφορίες που αναφέρονται στην περιγραφή του σχεδίου ή προγράμματος και κάθε πληροφορία σχετικά με τις ενδεχόμενες διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, καθώς και πληροφορίες σχετικά με

16454

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

τα προβλεπόμενα μέτρα για τον περιορισμό ή εξάλειψη των εν λόγω επιπτώσεων, να τίθενται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα στη διάθεση των δημοσίων αρχών της παραγράφου 4.1.α του άρθρου 7 και του κοινού.

β) Να διασφαλίζει ότι οι κατά περίπτωση δημόσιες αρχές της παραγράφου 4.1.α του άρθρου 7, το(α) οικείο(α) Περιφερειακό(ά) Συμβούλιο(α) και το ενδιαφερόμενο κοινό μέσα σε εύλογο προθεσμία θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τη γνώμη τους επί του περιεχομένου των πληροφοριών που έχουν υποβληθεί στην αρμόδια Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.

3.Η προαναφερόμενη στις παραγράφους 1 και 2 δημοσιοποίηση χρησιμεύει ως βάση των αναγκών, διαβουλεύσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων Κρατών Μελών της ΕΕ. Τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων αυτών, οι γνωμοδοτήσεις και οι λοιπές πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί κατ'εφαρμογή της παραγράφου 1 λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία ΣΠΕ του σχεδίου ή προγράμματος.

4.Η απόφαση έγκρισης ή μη της ΣΜΠΕ του σχεδίου ή προγράμματος της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, διαβιβάζεται από το Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, για ενημέρωση και προς το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέλος της ΕΕ.

5.Σε περίπτωση σχεδίου ή προγράμματος της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η σχετική απόφαση, όταν αυτή θα διαβιβάζεται για ενημέρωση στο Υπουργείο ΠΕΧΩΔΕ, δημοσιοποιείται από αυτό, προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό ανάλογα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 9 του άρθρου 5 της παρούσας απόφασης.

6.Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου μπορούν να καθορίζονται από το ΥΠΕΧΩΔΕ και από το ενδιαφερόμενο Κράτος Μέλος.

Άρθρο 9

Παρακολούθηση των Επιπτώσεων

1.Η αρχή σχεδιασμού, καθώς και κάθε υπηρεσία Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων στον τομέα της, παρακολουθούν σε συνάρτηση με την απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ του σχεδίου ή προγράμματος τις σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εντοπισθούν εγκαίρως απρόβλεπτες δυσμενείς επιπτώσεις και να ληφθούν τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα.

2.Όπου υπάρχουν υφιστάμενα μέτρα παρακολούθησης του περιβάλλοντος μπορούν ενδεχομένως να ενταχθούν στο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος με στόχο την αποφυγή διπλού ελέγχου.

3.Η αρμόδια αρχή καθώς και οι αρμόδιες ελεγκτικές περιβαλλοντικές αρχές σε κεντρικό, περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο ελέγχουν την τήρηση των όρων, περιορισμών και καταυθύνσεων που τίθενται στην απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ του σχεδίου ή προγράμματος.

Άρθρο 10

Μεταβατικές και άλλες διατάξεις

1.Η υποχρέωση που αναφέρεται στο άρθρο 7 εφαρμόζεται για τα σχέδια και προγράμματα των οποίων η πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη είναι μεταγενέστερη της 21ης Ιουλίου 2004. Σχέδια και προγράμματα των οποίων η πρώτη τυπική προπαρασκευαστική πράξη είναι προγενέστερη της ημερομηνίας αυτής και τα οποία εγκρίνονται ή υποβάλλονται στη νομοθετική διαδικασία μετά την πάροδο περισσότερων από 24 μήνες από αυτήν, υπόκεινται στην υποχρέωση του άρθρου 7, εκτός εάν η αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ αποφασίσει σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση ότι αυτό δεν είναι εφικτό και ενημερώσει το κοινό για την απόφασή της.

2.Από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης η αρμόδια Υπηρεσία της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, ανακοινώνει στην Επιτροπή ΕΚ, πληροφορίες γενικά για τους τύπους σχεδίων και προγραμμάτων τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 3, πρόκειται να υποβληθούν σε ΣΠΕ σύμφωνα με την παρούσα απόφαση. Οι πληροφορίες αυτές ενημερώνονται σε τακτική βάση.

3.Η υποβολή σε διαδικασία ΣΠΕ ενός σχεδίου ή προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 7 της παρούσας απόφασης, δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της με αριθμ. 11014/703/Φ104/20.3.2003 κοινής υπουργικής απόφασης για την υποβολή σε διαδικασία ΠΛΕΑ και ΕΠ.Ο. έργων και δραστηριοτήτων της με αριθμ. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης που ενδεχομένως να προκύψουν από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος.

4.Με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης ο πολυεθνικός και χωροταξικός σχεδιασμός και Π.Ο.Τ.Α. που συμπεριλαμβάνονται στον Πίνακα 6 του Παραρτήματος Ι της με αριθμ. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης εφεξής δεν υπόκεινται σε διαδικασία ΠΛΕΑ και ΕΠ.Ο. σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμ. 11014/703/Φ104/20.3.2003 κοινής υπουργικής απόφασης αλλά σε διαδικασία ΣΠΕ σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.

5.Εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, το ΥΠΕΧΩΔΕ θα εκπονήσει έκθεση για την πορεία εφαρμογής της. Η έκθεση αυτή δύναται να συνοδεύεται και από προτάσεις καλύτερης προσαρμογής με νεότερα στοιχεία που μπορούν να προκύψουν από την εφαρμογή της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, καθώς και σχετικές μελέτες που θα εκπονηθούν για το σκοπό αυτό.

Άρθρο 11

Παραρτήματα

Προσартώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης τα Παραρτήματα Ι έως ΙV που ακολουθούν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ (ΣΠΕ.)

• Επιχειρησιακά Προγράμματα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και λοιπά σχέδια και προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία αφορούν τους τομείς της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

• Ειδικά Πλάγια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (όπως εκείνα για ΑΠΕ, βιομηχανία, τουρισμό, ενέργεια, μεταφορές, οικιστικά δίκτυα).

• Περιφερειακά Πλάγια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.

• Ρυθμιστικά Σχέδια.

• Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια.

• Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοχτών Πόλεων (ΣΧ.Ο.Ο.Α.Π.).

• Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.Δ.).

• Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧ.Π.).

• Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.).

• Περιοχές Ειδικά Ρυθμιζόμενης Πολεοδομικής (ΠΕΡ.Π.Ο.).

• Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.).

• Σχέδια Διαχείρισης Υδάτινων Συστημάτων.

• Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

- Εθνικός Σχεδιασμός Διαχείρισης Επικινδύνων Αποβλήτων.
- Σχέδια Εγγεγραμμένων Έργων και Αξιοποίησης Εδαφοδατικών Πόρων.
- Πρόγραμμα Ανάπτυξης Τουριστικών Λιμένων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ
ΣΕ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΕΛΕΓΧΟΥ

Όλα τα σχέδια και προγράμματα για τα οποία απαιτούνται θετικά τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Το σχέδιο ή πρόγραμμα είναι Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Κοινωνικού Πλαισίου Στήριξης ή άλλο σχέδιο ή πρόγραμμα που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξαρτήτως τομέα και θέτει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της 3ης και 4ης Υποκατηγορίας των Πινάκων 1-10 του Παραρτήματος I της με α.η.π. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης.
- Το σχέδιο ή πρόγραμμα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 3 αλλά καθορίζει τη χρήση μικρής περιοχής σε τοπικό επίπεδο (π.χ. τοπικά ρυμοτομικά σχέδια).
- Το σχέδιο ή πρόγραμμα αποτρέπει ή σsonα τροποποίηση των αναφερόμενων στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 3 σχεδίων και προγραμμάτων.
- Το σχέδιο ή πρόγραμμα καθορίζει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της 3ης και 4ης Υποκατηγορίας των Πινάκων 1-10 του Παραρτήματος I της με α.η.π. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης σε τομείς που δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 3.
- Το σχέδιο ή πρόγραμμα καθορίζει το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων της 3ης & 4ης Υποκατηγορίας των Πινάκων 1-10 του Παραρτήματος I της με α.η.π. 15393/2332/5.8.2002 κοινής υπουργικής απόφασης σε τομείς που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (Σ.Μ.Π.Ε.)

Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Σ.Μ.Π.Ε.) περιλαμβάνει τουλάχιστον:

Α. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό δίνεται μία μη τεχνική περίληψη του συνόλου της μελέτης.

Β. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Δίνονται στοιχεία της αρχής σχεδιασμού του σχεδίου ή προγράμματος καθώς και του μελετητή της Σ.Μ.Π.Ε.

Γ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αναλύονται η σκοπιμότητα και οι στόχοι του σχεδίου ή προγράμματος.

Επίσης συμπεριλαμβάνονται:

- α) οι διεθνείς ή κοινοτικοί ή εθνικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας που αφορούν στο σχέδιο ή πρόγραμμα.
- β) ο τρόπος με τον οποίο οι στόχοι αυτοί και τα περιβαλλοντικά ζητήματα ελήφθησαν υπόψη κατά την προετοιμασία του.
- γ) η σχέση του με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα.

Δ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται περιγραφή του σχεδίου ή προγράμματος με ιδιαίτερη αναφορά:

- α) στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του,
- β) στο περιεχόμενό του,
- γ) στα έργα και στις δραστηριότητες που ενδεχομένως να προκύψουν από την εφαρμογή του.

Ε. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Περιγράφονται οι εναλλακτικές εναλλακτικές δυνατότητες, συμπεριλαμβανομένων:

- α) της μηδενικής λύσης,
- β) των λόγων επιλογής των εναλλακτικών δυνατοτήτων που εξετάστηκαν,
- γ) των περιβαλλοντικά τεκμηριωμένων λόγων επιλογής του προτεινόμενου σχεδίου ή προγράμματος έναντι των άλλων εναλλακτικών δυνατοτήτων.

ΣΤ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος και δίνονται πληροφορίες για:

- α) τα σχετικά στοιχεία της τρέχουσας κατάστασης του περιβάλλοντος στην περιοχή μελέτης και η βάση αυτής πιθανή εξέλιξη εάν δεν εφαρμοσθεί το σχέδιο ή πρόγραμμα,
- β) τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεασθούν σημαντικά εντός της περιοχής μελέτης,
- γ) τα τυχόν υφιστάμενα περιβαλλοντικά προβλήματα των περιοχών της παραγράφου β' ανωτέρω, κυρίως εάν πρόκειται για περιοχές ιδιαίτερης περιβαλλοντικής σημασίας, όπως εκείνες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σκέλος του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000.

Σημειώνεται ότι ως περιοχή μελέτης ορίζεται μια ευρύτερη περιοχή από εκείνη του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής του σχεδίου ή προγράμματος, στην οποία αναμένονται σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του. Η περιοχή αυτή ορίζεται κάθε φορά από το μελετητή της Σ.Μ.Π.Ε. σε συνεργασία με τη αρχή σχεδιασμού του σχεδίου ή προγράμματος.

Ζ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Προσδιορίζονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, και ειδικότερα οι πρωτογενείς και δευτερογενείς, σωρευτικές, συνεργιστικές, βραχυ-, μεσο-, μακροπρόθεσμες, μόνιμες και προσωρινές, θετικές και αρνητικές επιπτώσεις σε τομείς όπως:

η βιοποικιλότητα, ο πληθυσμός, η ανθρώπινη υγεία, η παιδεία, η χλωρίδα, το έδαφος, τα ύδατα, ο αέρας, οι κλιματικοί παράγοντες, τα υλικά περιουσιακά στοιχεία, η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς, το τοπίο και οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων.

Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφεται ο τρόπος διενέργειας της εκτίμησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Επίσης περιγράφονται:

- α) οι προτάσεις / κατευθύνσεις / μέτρα για την πρόληψη των περιορισμών και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, και
- β) το σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος (monitoring).

Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό δίνονται στοιχεία της κανονιστικής πράξης περιβαλλοντικής έγκρισης του σχεδίου ή προγράμματος και περιλαμβάνει:

- α) τις προτάσεις / κατευθύνσεις / μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση

16456

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ)

οποιαδήποτε σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

β) το προβλεπόμενο σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος (monitoring).

Θ. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται μνεία των τυχόν δυσκολιών (όπως τεχνικά ελαττώματα ή έλλειψη τεχνογνωσίας ή έλλειψη στοιχείων ή πληροφοριών) που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της μελέτης.

Ι. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι απολύτως αναγκαίες πρόσθετες βασικές μελέτες και έρευνες, οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν πριν την έγκριση των έργων και δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του σχεδίου ή προγράμματος.

Κ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

α) Κείμενα τακμηρίωσης.

β) Χάρτες - Σχέδια κατάλληλης κλίμακας, κατά την κρίση του μελετητή, ανάλογα με την χωρική διάσταση του σχεδίου ή προγράμματος.

Το σύνολο της μελέτης και των χαρτών - σχεδίων παραδίδονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΦΑΚΕΛΟΥ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΕΓΧΟΥ

Ο φάκελος που υποβάλλεται στα πλαίσια της διαδικασίας περιβαλλοντικού προελέγχου για την υποβολή σε διαδικασία ΣΠΕ, περιέχει τουλάχιστον:

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Δίνονται στοιχεία της αρχής σχεδιασμού του σχεδίου ή προγράμματος.

Β. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Περιγράφονται τα χαρακτηριστικά του σχεδίου ή προγράμματος με ιδιαίτερη αναφορά:

- στο βαθμό στον οποίο το σχέδιο ή πρόγραμμα θέτει ένα πλαίσιο για έργα και άλλες δραστηριότητες είτε όσον αφορά στην θέση, στο χαρακτήρα, το μέγεθος και τις συνθήκες λειτουργίας τους, είτε στη χρησιμοποίηση φυσικών πόρων,

- στη σχέση του σχεδίου ή προγράμματος με την εφαρμογή της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας για το περιβάλλον (π.χ. σχέδια ή πρόγραμμα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων ή την προστασία των υδάτων),

- στο βαθμό στον οποίο το σχέδιο ή πρόγραμμα επηρεάζει άλλα σχέδια ή προγράμματα συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν στο ίδιο ιεραρχημένο σύνολο σχεδιασμού.

- στη σημασία του σχεδίου ή προγράμματος για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών ζητημάτων, κυρίως με σκοπό την προαγωγή της αειφόρου ανάπτυξης,

- στα περιβαλλοντικά προβλήματα που συνδέονται με το σχέδιο ή πρόγραμμα.

Γ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση του περιβάλλοντος, ιδίως τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής που ενδέχεται να επηρεασθεί από την υλοποίηση του σχεδίου ή προγράμματος με ιδιαίτερη έμφαση στη σπουδαιότητα και στην ευαισθησία της περιοχής που ενδέχεται να επηρεασθεί, λόγω:

- ειδικών φυσικών χαρακτηριστικών ή πολιτιστικής κληρονομιάς

- υπέρβασης περιβαλλοντικών ποιοτικών προτύπων ή οριακών τιμών,

- εντατικής χρήσης γης.

Δ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ Ή ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Περιγράφονται τα χαρακτηριστικά των επιπτώσεων στο περιβάλλον ιδιαίτερα όσον αφορά:

- την πιθανότητα, τη διάρκεια, τη συχνότητα και την αναστρεψιμότητα των επιπτώσεων,

- το σωρευτικό χαρακτήρα των επιπτώσεων,

- το διασυντακτικό χαρακτήρα των επιπτώσεων,

- τους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον (π.χ. λόγω ατυχημάτων),

- το μέγεθος και την έκταση στο χώρο των επιπτώσεων (γεωγραφική περιοχή και μέγεθος πληθυσμού που ενδέχεται να θιγούν),

- τις επιπτώσεις σε περιοχές ή τοπία τα οποία απολαύουν αναγνωρισμένου καθεστώτος προστασίας σε εθνικό, κοινοτικό ή διεθνές επίπεδο,

- και εκτιμάται η ενδεχόμενη σημαντικότητά των επιπτώσεων αυτών.

Ε. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

- Χάρτες - Σχέδια κατάλληλης κλίμακας, κατά την κρίση του μελετητή, ανάλογα με την χωρική διάσταση του σχεδίου ή προγράμματος.

Το σύνολο του φακέλου και των χαρτών - σχεδίων παραδίδονται και σε ηλεκτρονική μορφή.

Άρθρο 12

Καταργούμενες διατάξεις

Κάθε διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτήν, καταργείται.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Με την επιφύλαξη του άρθρου 10 η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 28 Αυγούστου 2006

α ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΑΡΟΤΑΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΘΑΝ. ΝΑΚΟΣ

Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΑΡΟΤΑΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

(2)

Χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού στην Ζωύτου - Γυφτάκη Ευαγγελία του Γεωργίου.

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Με την υπ' αριθμ. 7280/7.7.2006 απόφαση του Νομάρχη Αθηνών χορηγείται στη Ζωύτου - Γυφτάκη Ευαγγελία του Γεωργίου άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Καλλιθέα, 7 Ιουλίου 2006

Ο Νομάρχης κ.α.α.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

• • • • • 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 • • • • •

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster@et.gr

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Εφαρμογή της οδηγίας 2001/42 σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, http://europa.eu.int/comm/environment/eia/030923_sea_guidance_el.pdf, 2003.

Ζαγοριαννάκος Ε., Παρουσίαση της ΣΠΕ και διεθνής εμπειρία, Εισήγηση στην Ημερίδα: Εφαρμογή της Οδηγίας 01/42/EK για τις Στρατηγικές Περιβαλλοντικές Εκτιμήσεις (ΣΠΕ) στην Ελλάδα, Τομέας Υδατικών Πόρων, Υδραυλικών και Θαλάσσιων Έργων (Υ.Π.Υ.Θ.Ε.) της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, 2004.

Κασσιός Κ./Λάμπρου Μ., Επίπεδα διαφορών της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) και της στρατηγικής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΣΠΕ), Εισήγηση στην Ημερίδα: Εφαρμογή της Οδηγίας 01/42/EK για τις Στρατηγικές Περιβαλλοντικές Εκτιμήσεις (ΣΠΕ) στην Ελλάδα, Τομέας Υδατικών Πόρων, Υδραυλικών και Θαλάσσιων Έργων (Υ.Π.Υ.Θ.Ε.) της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, 2004.

Κατσός Ν., Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση σχεδίων και προγραμμάτων – Ένα εργαλείο για την ενσωμάτωση του περιβάλλοντος στις διαδικασίες λήψης στρατηγικών αποφάσεων, Μεταπτυχιακή εργασία για το ΔΠΜΣ «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» του ΕΜΠ, 2003.

Μοδινός Μ., Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση και βιώσιμη ανάπτυξη, στο: Παπαδημητρίου Γ. (Επιμ.), Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση: προκλήσεις και ευκαιρίες για το νομοθέτη και τη διοίκηση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2005.

Μπαμπινιώτης Γ., Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα 1998.

Παπαδημητρίου Γ. (Επιμ.), Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση: προκλήσεις και ευκαιρίες για το νομοθέτη και τη διοίκηση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2005.

Τάσης Δ., Κείμενο για τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση, Νόμος και Φύση
<http://www.nomosphysis.org.gr/articles.php?artid=2606&lang=1&catid=1>, 2006.

Χαϊνταρλής Μ., Νομικές όψεις της οδηγίας 2001/42 για τη στρατηγική εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο: *Παπαδημητρίου Γ.* (Επιμ.), Στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση: προκλήσεις και ευκαιρίες για το νομοθέτη και τη διοίκηση, Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 2005.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

Therivel R./Wilson E./Thompson S./Heaney D./Prichard D., Strategic Environmental Assessment, Earthscan/RSPB London, 1992.

World Commission on Environment and Development, Our Common Future – «The Brundtland Report», Oxford University Press, Oxford, 1987.